

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**OCHRANA A ZABEZPEČENÍ ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ V
SOUVISLOSTI S OCHRANOU MĚKKÝCH CÍLŮ SE ZAMĚŘENÍM
NA ZÁKLADNÍ ŠKOLU V HLUBOKÉ NAD VLTAVOU**

Autor práce: Martin Kulich

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Martin Kulich

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Ochrana a zabezpečení škol a školských zařízení v souvislosti s ochranou měkkých cílů se zaměřením na Základní školu v Hluboké nad Vltavou

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Protection and Security of Soft Targets in Schools and Educational Institutions with a Focus on the Primary School in Hluboká nad Vltavou

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.

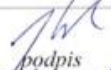
Datum zadání bakalářské práce: Červenec 2024

Cíl bakalářské práce: Hlavním cílem bakalářské práce je analýza a vyhodnocení současných bezpečnostních opatření a strategie ochrany budov základních škol, se zaměřením na ochranu měkkých cílů, konkrétně na Základní školu v Hluboké nad Vltavou.

Vedlejším cílem bakalářské práce bude navržení konkrétních opatření ke zvýšení bezpečnosti a ochrany Základní školy v Hluboké nad Vltavou.

Student:	4. 7. 2024	
Martin Kulich	datum	podpis
Vedoucí práce:	4. 7. 2024	
doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	datum	podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry:	13. 9. 2024	
doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	datum	podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti:	13. 9. 2024	
doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	datum	podpis
Rector:	23. 9. 2024	
doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	datum	podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. PhDr. Miroslavu Sapíkovi Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

Kulich, M. *Ochrana a zabezpečení škol a školských zařízení v souvislosti s ochranou měkkých cílů se zaměřením na Základní školu v Hluboké nad Vltavou: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 68 s. Vedoucí bakalářské práce: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.

Práce se zabývá problematikou ochrany měkkých cílů v prostředí základních škol, konkrétně na Základní škole v Hluboké nad Vltavou. Cílem práce bylo analyzovat současný stav bezpečnostních opatření školy, identifikovat jejich silné stránky a slabiny a navrhnout vhodná opatření ke zvýšení bezpečnosti. Práce vychází z detailní analýzy fyzických, technických a organizačních aspektů ochrany školy a zohledňuje také preventivní programy a spolupráci s rodiči a externími institucemi. Na základě zjištěných poznatků byla navržena konkrétní opatření, jako je modernizace kamerového systému, zavedení efektivní krizové komunikace a intenzivnější spolupráce s bezpečnostními složkami. Důraz byl kladen na využití moderních technologií a vzdělávacích programů, které posilují připravenost žáků, učitelů i zaměstnanců. Přínos práce spočívá nejen v detailním zhodnocení bezpečnostních opatření na konkrétní škole, ale také ve formulaci doporučení, která mohou sloužit jako modelový příklad pro další školská zařízení. Výsledky práce přispívají k lepšímu porozumění problematice ochrany měkkých cílů a nabízejí praktická řešení pro zvýšení bezpečnosti školního prostředí.

Klíčová slova: analýza rizik, bezpečnostní opatření, krizová komunikace, měkké cíle, moderní technologie, ochrana škol, prevence, spolupráce s institucemi, školní bezpečnost, vzdělávání.

ABSTRACT

Kulich, M. *Security of Schools and Educational Facilities in Context to the Protection of Soft Targets with a Focus on the Primary School in Hluboká nad Vltavou: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 68 p. Supervisor: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.

The thesis addresses the issue of soft target protection in primary schools, specifically at the Primary School in Hluboká nad Vltavou. The aim of the study was to analyze the current state of the school's security measures, identify their strengths and weaknesses, and propose appropriate measures to enhance safety. The research is based on a detailed analysis of the physical, technical, and organizational aspects of school protection while also considering preventive programs and cooperation with parents and external institutions. Based on the findings, specific measures were proposed, such as the modernization of the camera system, the implementation of effective crisis communication, and intensified cooperation with security forces. Emphasis was placed on the use of modern technologies and educational programs that enhance the preparedness of students, teachers, and staff. The contribution of this thesis lies not only in a detailed evaluation of security measures at a specific school but also in formulating recommendations that can serve as a model for other educational institutions. The results of the study contribute to a better understanding of soft target protection and offer practical solutions for improving school safety.

Key words: Risk analysis, security measures, crisis communication, soft targets, modern technologies, school protection and prevention, cooperation with institutions, school safety, and education.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Základní pojmy a definice.....	13
2.1 Definice měkkých cílů a jejich charakteristika.....	13
2.2 Specifikace škol a školských zařízení jako měkkých cílů	15
2.3 Vymezení bezpečnostních hrozeb a rizik spojených s měkkými cíli	16
2.4 Kriminalita	17
3 Bezpečnostní politika a legislativa.....	22
3.1 Mezinárodní směrnice.....	25
3.2 Odpovědnost školy, vedení a zaměstnanců školy.....	27
4 Systémová opatření pro zajištění bezpečnosti škol.....	30
4.1 Typologie ochranných opatření	30
4.2 Krizový management a plány reakce na bezpečnostní incidenty ve školním prostředí.....	32
4.3 Role prevence a vzdělávání žáků a zaměstnanců školy.....	33
5 Analýza rizik ve školách a školských zařízeních	36
5.1 Identifikace a hodnocení rizik.....	36
5.2 Typy potenciálních hrozeb ve školním prostředí.....	38
5.3 Faktory ovlivňující bezpečnostní situaci ve školách	40
6 Výzkumná část.....	43
6.1 Představení Základní školy v Hluboké nad Vltavou	43
6.2 Struktura vedení a odpovědnost za bezpečnost	44
7 Analýza aktuálního stavu zabezpečení školy	49
7.1 Posouzení současných bezpečnostních opatření ve škole.....	49
7.2 Vyhodnocení úrovně zabezpečení fyzických, technických a organizačních opatření.....	51
7.3 Identifikace nedostatků a slabin v bezpečnostním systému školy.....	52

7.4	Odpovědi na výzkumné otázky.....	53
8	Návrhy opatření ke zvýšení bezpečnosti.....	55
8.1	Preventivní a reaktivní opatření ke snížení rizik	55
8.2	Moderní technologie a jejich využití při ochraně měkkých cílů	56
8.3	Návrh krizového plánu a cvičení pro případ bezpečnostního incidentu.....	58
9	Vzdělávání a osvěta.....	60
9.1	Programy a školení pro žáky, pedagogy a zaměstnance školy	60
9.2	Spolupráce s rodiči, policií a dalšími institucemi	61
10	Závěrečné hodnocení a doporučení.....	64
10.1	Shrnutí hlavních zjištění.....	64
10.2	Odpovědi na výzkumné otázky ve vztahu k závěru.....	65
10.3	Doporučení pro praxi a další výzkum	67
	Závěr	69
	Seznam použitých zdrojů	72

Úvod

V dnešní společnosti, kdy se stále častěji objevují zprávy o různých bezpečnostních incidentech na veřejných místech, se otázka ochrany a zabezpečení měkkých cílů stává naléhavějším tématem. Měkké cíle, které zahrnují místa jako školy, zdravotnická zařízení, kulturní instituce či sportovní areály, jsou definovány jako lokality, kde se vyskytují větší skupiny osob s omezenými možnostmi obrany a zvýšenou zranitelností. Zajištění bezpečnosti ve školách a školských zařízeních je obzvlášť důležité, protože tyto instituce představují místa, kde se setkávají děti a mladiství, kteří jsou více ohroženi v případě krizových situací, což klade na školy, jejich vedení a pracovníky velkou zodpovědnost za bezpečnostní opatření a prevenci potenciálních hrozeb. Cílem práce je analyzovat problematiku ochrany měkkých cílů se zaměřením na Základní školu v Hluboké nad Vltavou a navrhnout vhodná opatření ke zvýšení bezpečnosti.

Ochrana měkkých cílů představuje komplexní výzvu, která vyžaduje efektivní propojení legislativních opatření, technických a fyzických zabezpečení, jakož i výchovné a vzdělávací aktivity. Bezpečnostní rizika mohou zahrnovat různé formy ohrožení, jako jsou násilné útoky, vandalismus, šikana, krádeže, ale také krizové situace způsobené přírodními katastrofami či technickými haváriemi. Školy, jakožto instituce zaměřené na vzdělávání a rozvoj mladé generace, musí být připraveny nejen k prevenci těchto hrozeb, ale také k adekvátní reakci v případě jejich výskytu. Významnou roli zde hraje krizový management, správně nastavené bezpečnostní politiky a důsledná analýza rizik, která umožňuje identifikovat slabá místa a reagovat na aktuální potřeby školy.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je analýza vyhodnocení současných bezpečnostních opatření a strategie ochrany budov základních škol, se zaměřením na ochranu měkkých cílů, konkrétně na Základní Školu v Hluboké nad Vltavou.

Vedlejším cílem práce bude navržení konkrétních opatření ke zvýšení bezpečnosti a ochrany Základní Školy v Hluboké nad Vltavou.

Základní škola v Hluboké nad Vltavou byla pro tuto práci zvolena vzhledem k jejímu specifickému postavení a infrastruktuře, která poskytuje dostatečný prostor k analýze bezpečnostních opatření a jejich zlepšení. Škola se nachází v malém městě s historickým a kulturním zázemím, což přináší nejen příležitosti, ale také rizika spojená se zvýšeným pohybem turistů a veřejnosti v okolí školního areálu. Cílem praktické části práce bude detailně zmapovat současná bezpečnostní opatření ve škole, vyhodnotit jejich efektivnost a navrhnout případná vylepšení zaměřená na ochranu žáků, pedagogů a ostatních pracovníků školy. K tomu bude využita analýza rizik, která identifikuje hlavní oblasti, jež vyžadují posílení zabezpečení.

Práce zároveň zohledňuje i vzdělávací a preventivní aspekt ochrany měkkých cílů ve školách. Efektivní ochrana vyžaduje aktivní zapojení nejen vedení školy, ale i samotných žáků, rodičů a dalších zainteresovaných stran, jako jsou místní samospráva, policie a odborné instituce. Hlavním prvkem v této oblasti je zvyšování povědomí o možných rizicích, pravidelné školení zaměstnanců a nácvik krizových situací. Práce se proto zaměří i na roli prevence, edukace a komunikace při zajišťování bezpečnosti, které jsou nezbytné pro efektivní ochranu měkkých cílů ve školním prostředí.

Výzkumnými otázkami práce jsou:

VO1: „*Jaká jsou hlavní bezpečnostní rizika spojená s ochranou měkkých cílů v prostředí základní školy?*“

Otázka se zaměřuje na identifikaci a analýzu hlavních bezpečnostních hrozeb, kterým čelí Základní škola v Hluboké nad Vltavou. Cílem je zjistit, jaké jsou nejčastější nebo nejvýznamnější rizika ohrožující žáky, zaměstnance a návštěvníky školy. Součástí analýzy může být hodnocení rizik spojených s vnějším prostředím školy (např. přístup veřejnosti,

blízkost turistických lokalit), jakož i vnitřní rizika (např. šikana, krádeže, vandalismus). Odpověď na tuto otázku umožní lépe porozumět specifickým hrozbám a slabým místům v bezpečnostním systému školy.

VO2: „*Jak efektivní jsou současná bezpečnostní opatření a kde jsou jejich slabá místa?*“

Otázka se soustředí na zhodnocení stávajících opatření k ochraně školy a posouzení jejich efektivnosti. Cílem je identifikovat, zda jsou aktuálně implementovaná bezpečnostní opatření dostatečně účinná k minimalizaci rizik a jak dobře odpovídají identifikovaným hrozbám. Hodnocení efektivnosti zahrnuje analýzu fyzických zabezpečení (např. kamerový systém, kontrola vstupu), organizačních opatření (např. školní řády, krizový plán) a informovanosti žáků a zaměstnanců. Odpovědi na tuto otázku pomohou určit, kde jsou v bezpečnostním systému školy případné nedostatky a jaké změny jsou potřebné.

VO3: „*Jaké preventivní a reaktivní opatření mohou být zavedena ke zvýšení bezpečnosti?*“

Otázka zkoumá potenciální opatření, která mohou být implementována ke zvýšení bezpečnosti a ochraně žáků a zaměstnanců školy. Cílem je identifikovat specifické kroky, které lze podniknout v rámci prevence (např. školení, osvěta, technická opatření) a reaktivního managementu (např. krizové plány, cvičení a simulace krizových situací). Odpověď na tuto otázku poskytne konkrétní návrhy na zlepšení bezpečnostního systému školy, včetně zavedení nových technologií nebo posílení stávajících opatření.

Pro dosažení cílů práce a zodpovězení výzkumných otázek bylo využito několik metod, které umožnily efektivně analyzovat problematiku ochrany měkkých cílů ve vybrané škole. Prvním krokem byla **literární rešerše** zaměřená na odborné publikace, legislativní normy a dostupné zdroje týkající se bezpečnosti měkkých cílů, krizového managementu ve školním prostředí a konkrétních případových studií. Rešerše poskytla teoretický rámec a umožnila vymezit základní pojmy a přístupy, které jsou relevantní pro danou problematiku. Zároveň byly studovány právní předpisy a směrnice, které stanovují povinnosti škol v oblasti bezpečnosti a prevence.

V analytické části práce byla využita **metoda analýzy rizik**, která se zaměřila na identifikaci a hodnocení hrozeb a potenciálních rizik spojených s provozem školy. Pro

tuto analýzu byly použity informace získané z dostupné dokumentace školy a rozhovory s pracovníky školy. Cílem analýzy rizik bylo odhalit možné zdroje ohrožení a jejich dopad na bezpečnost školy, žáků a zaměstnanců. Analýza rizik umožnila zmapovat aktuální bezpečnostní opatření a posoudit jejich efektivitu v reakci na identifikovaná rizika.

Další důležitou metodou, která byla v práci použita, je **metoda srovnání**. Ta byla využita pro porovnání současných bezpečnostních opatření Základní školy v Hluboké nad Vltavou s doporučenými postupy a standardy ochrany měkkých cílů. Toto srovnání bylo provedeno na základě teoretických poznatků získaných z odborné literatury a na základě zkušeností z jiných školských zařízení. Cílem bylo zjistit, zda jsou opatření ve škole adekvátní a zda odpovídají obecným doporučením a standardům.

V závěrečné fázi práce byla použita **metoda syntézy**, která spojila získané informace z literární rešerše, analýzy rizik a srovnávací části do ucelených závěrů a doporučení. Syntéza umožnila formulovat návrhy preventivních a reaktivních opatření, které mohou být zavedeny k posílení bezpečnosti školy. Výsledkem je komplexní doporučení zaměřené na zlepšení současného systému ochrany měkkých cílů na Základní škole v Hluboké nad Vltavou, které zahrnuje jak technická a organizační opatření, tak i vzdělávací aktivity pro žáky a personál školy.

2 Základní pojmy a definice

Bezpečnost škol a školských zařízení se v posledních letech stala jedním z hlavních témat ochrany měkkých cílů, která zahrnují široké spektrum veřejně přístupných míst, jež jsou zranitelná vůči různým druhům ohrožení. Pojem měkké cíle je v bezpečnostním diskurzu definován jako místa, kde se shromažďují osoby s omezenou schopností sebeobrany a kde jsou implementována omezená bezpečnostní opatření, čímž se zvyšuje riziko potenciálních útoků nebo krizových situací.¹ Typickými příklady měkkých cílů jsou školy, nemocnice, kulturní a sportovní centra, kde je prioritou nejen zajištění ochrany návštěvníků, ale i zachování jejich komfortu a pocitu bezpečí. Ve školním prostředí se jedná o komplexní oblast, kde je potřeba reflektovat různorodá rizika, včetně násilných útoků, vandalismu, krádeží, šikany nebo ohrožení přírodními a technologickými haváriemi. Správná identifikace těchto hrozeb a nastavení vhodných bezpečnostních opatření závisí na jasném vymezení základních pojmů, jako je bezpečnostní politika, ochranná opatření či krizový management, což umožňuje vytvořit efektivní systém prevence a reakce na krizové situace.²

2.1 Definice měkkých cílů a jejich charakteristika

Měkké cíle jsou v bezpečnostním kontextu chápány jako místa pravidelného shromažďování větších skupin lidí, kteří mají omezené možnosti obrany proti potenciálním hrozbám a kde nejsou aplikována dostatečná opatření pro zajištění bezpečnosti.³ Mezi měkké cíle lze zařadit školy, nemocnice, kulturní centra, nákupní centra, sportovní stadiony, náboženské instituce či různé veřejné prostory.⁴ Charakteristickým rysem těchto míst je jejich otevřenost a snadná dostupnost, která je však zároveň činí zranitelnými vůči různým formám útoků a krizových situací. Tento pojem zahrnuje místa, kde je primárním cílem poskytování služeb, vzdělávání nebo sociální interakce, což často vede k zanedbání bezpečnostních opatření ve snaze vytvořit příjemné a přístupné prostředí. V kontextu školních zařízení je otázka ochrany měkkých

¹ SAK, P. *Úvod do teorie bezpečnosti: nekonvenční pohledy na minulost, přítomnost a budoucnost lidstva*. Praha: Petrklíč, 2018, s. 52.

² WAISOVÁ, Š. *Současné otázky mezinárodní bezpečnosti*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 38.

³ PADRNOS, J. *Sociální potřeba koncepčního vzdělávání k ochraně člověka za mimořádných událostí*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, s.r.o., 2011, s. 182.

⁴ EICHLER, J. *Terorismus a války v době globalizace*. 2., dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010, s. 38.

cílů obzvláště důležitá, protože školy hrají důležitou roli v životě mladé generace a představují specifické prostředí, kde se prolínají vzdělávací a sociální funkce.⁵

Charakteristika měkkých cílů zahrnuje několik hlavních aspektů, které je třeba brát v úvahu při plánování bezpečnostních opatření.⁶ Prvním z nich je otevřenost prostoru, která je typická pro školy a školská zařízení, což umožňuje volný pohyb osob a přístup veřejnosti. To však zároveň představuje významné riziko, jelikož se do školních prostor může dostat osoba s nekalými úmysly. Druhým významným prvkem je koncentrace osob na omezeném prostoru, což v případě škol zvyšuje pravděpodobnost rozsáhlejších škod v případě bezpečnostního incidentu. Školy jsou často navštěvovány stovkami žáků a zaměstnanců, kteří mají omezené možnosti obrany a často nejsou dostatečně připraveni na krizové situace. Třetím faktorem je nízká úroveň bezpečnostních opatření, která bývá ve školách běžná kvůli snaze zachovat otevřené a přátelské prostředí, což však může vést k podcenění reálných rizik.⁷

Měkké cíle ve školním prostředí lze dále charakterizovat specifickými bezpečnostními hrozbami, které se mohou lišit podle lokality a typu školy. Mezi tyto hrozby patří nejen násilné útoky ze strany třetích osob, ale také interní hrozby, jako je šikana, vandalismus nebo krádeže. Dalšími potenciálními riziky mohou být přírodní katastrofy, technologické havárie nebo nehody způsobené lidským faktorem. Školy mají také specifické potřeby v oblasti bezpečnosti, které vyplývají z věkového složení žáků, jejich mentální a fyzické zdatnosti a jejich schopnosti reagovat na krizové situace.⁸ Hlavním úkolem vedení škol a dalších zainteresovaných subjektů je proto vytvořit účinný systém ochrany, který zohlední všechny výše uvedené faktory a zároveň respektuje hlavní vzdělávací poslání škol.

Efektivní ochrana měkkých cílů ve školách a školských zařízeních musí zahrnovat komplexní přístup zahrnující nejen fyzická a technická opatření, ale také preventivní aktivity, vzdělávací programy a krizový management. Zajištění bezpečnosti ve školách vyžaduje zavedení jasných pravidel a postupů, které budou respektovat specifické podmínky dané školy a zároveň odpovídat platným legislativním požadavkům. Vzhledem k tomu, že školy jsou považovány za významné měkké cíle, je třeba jejich ochranu vnímat

⁵ KOVÁRNÍK, L. *Mimoresortní bezpečnostní služby*. Praha: Policejní akademie ČR, 2008, s. 26.

⁶ MAKARIUSOVÁ, R. *Globální terorismus a radikální hnutí*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. s. 13–54.

⁷ HRINKO, M. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020, s. 45.

⁸ LACOE, J. *Unequally safe: The race gap in school safety*. Youth violence and juvenile justice, 2015, 13.2: 143-168.

jako dynamický proces, který zahrnuje pravidelné vyhodnocování rizik, aktualizaci bezpečnostních opatření a soustavné zvyšování povědomí o možných hrozbách mezi žáky, učiteli a dalšími zaměstnanci. Ochrana měkkých cílů je hlavním prvkem pro zajištění bezpečného a zdravého školního prostředí, kde se mohou žáci plně soustředit na svůj rozvoj a vzdělávání.⁹

2.2 Specifikace škol a školských zařízení jako měkkých cílů

Školy a školská zařízení se řadí mezi měkké cíle především kvůli jejich charakteristické otevřenosti, vysoké koncentraci osob a časté absenci přísných bezpečnostních opatření. Školy primárně plní vzdělávací funkci, což je hlavním aspektem, který ovlivňuje jejich celkovou organizaci, režim a bezpečnostní politiku.¹⁰ Prioritou těchto institucí je vytvořit prostředí, které podporuje osobnostní a akademický rozvoj dětí a mladistvých. Otevřený charakter škol, který má umožnit volný přístup rodičům, žákům a komunitě, však také představuje potenciální riziko, neboť tím může být umožněn vstup neoprávněným osobám. Školy často nejsou uzpůsobeny k tomu, aby čelily krizovým situacím, jako jsou útoky ze strany třetích osob, nehody nebo přírodní katastrofy, což je dělá zranitelnějšími oproti jiným institucím, které mají přísnější bezpečnostní pravidla a omezený přístup.

Specifikace škol jako měkkých cílů je také spojena s jejich rolí ve společnosti. Školy fungují jako centra vzdělání, socializace a rozvoje dětí, což znamená, že se v nich denně shromažďují stovky či tisíce žáků, učitelů a dalších zaměstnanců. Tato vysoká koncentrace osob na omezeném prostoru zvyšuje míru zranitelnosti v případě bezpečnostních incidentů. Dalším specifickým rysem škol je přítomnost dětí a mladistvých, kteří jsou z pohledu krizového managementu vnímáni jako skupina s omezenou schopností reagovat na nebezpečí.¹¹ Děti a mladiství nemají dostatečné zkušenosti ani schopnosti rozpoznat a zvládat krizové situace, což klade na školy další odpovědnost v oblasti přípravy a osvěty žáků na případné hrozby. Školská zařízení proto musí přizpůsobit svou bezpečnostní strategii potřebám a schopnostem žáků.

⁹ ANTUŠÁK, E. a VILÁŠEK, J. *Základy teorie krizového managementu*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016, s. 29.

¹⁰ ASTOR R., GUERRA, N., VAN ACKER, R. *How can we improve school safety research?* Educational researcher, 2010, 39.1: 69-78.

¹¹ GLEW, G., et al. *Bullying and school safety*. The Journal of pediatrics, 2008, 152.1: 123-128. e1.

Dalším důležitým faktorem při specifikaci škol jako měkkých cílů je infrastruktura a organizace školských zařízení. Školy bývají složeny z několika budov, učeben, sportovních areálů a dalších prostor, které tvoří komplexní strukturu s mnoha vstupy a východy. Tato otevřená struktura představuje významnou bezpečnostní výzvu, protože zvyšuje počet míst, kudy může dojít k neoprávněnému vniknutí do školních prostor. Školská zařízení navíc zahrnují nejen základní a střední školy, ale také mateřské školy, internáty, odborná učiliště a další instituce, které mohou mít odlišné bezpečnostní požadavky a zranitelnosti. Každý typ školského zařízení vyžaduje specifický přístup k ochraně, který reflektuje nejen strukturu školy, ale i věkové složení žáků, kapacitu školy a její lokalitu.¹²

Školy plní důležitou komunitní funkci, což znamená, že jsou často využívány pro různé společenské a kulturní aktivity, mimoškolní činnosti, volnočasové kroužky a sportovní aktivity. Tato rozmanitost funkcí a využití školního prostoru přináší specifická rizika a nároky na bezpečnost. Během těchto aktivit může docházet ke zvýšenému pohybu osob, což ztěžuje kontrolu nad vstupy a monitorování školních prostor.¹³ V praxi to znamená, že školy musí při plánování bezpečnosti zohlednit nejen školní rozvrh a běžný provoz, ale také aktivity, které probíhají mimo standardní výukovou dobu.

2.3 Vymezení bezpečnostních hrozeb a rizik spojených s měkkými cíli

Bezpečnostní hrozby a rizika spojená s měkkými cíli, mezi které patří i školy, jsou velmi rozmanitá a mohou zahrnovat fyzické, psychologické, technické i environmentální faktory. Měkké cíle, díky své otevřenosti a snadné přístupnosti, přitahují pachatele, kteří chtějí využít nedostatků v bezpečnostních opatřeních.¹⁴ V prostředí škol se mohou bezpečnostní hrozby projevovat formou násilných útoků, vandalismu, krádeží, šikany či dokonce teroristických činů. Násilné incidenty, jako jsou útoky ze strany třetích osob, představují jedno z nejvýznamnějších rizik a mohou mít katastrofální následky jak pro fyzické zdraví obětí, tak pro jejich psychickou pohodu. V případě škol jsou tyto hrozby obzvlášť

¹² PERUMEAN-CHANEY, S., SUTTON, L. *Students and perceived school safety: The impact of school security measures*. American Journal of Criminal Justice, 2013, 38: 570-588.

¹³ DANDOVÁ, E. *Bezpečnost a ochrana zdraví dětí ve školách*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008. s. 21-28.

¹⁴ APELTAUER, T., DUFEK, Z., VANGELI, B., et al. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019. s. 27-37.

závažné, protože cílovou skupinou jsou děti a mladiství, kteří jsou vůči těmto incidentům nejzranitelnější.

Kromě násilných činů mohou být školy vystaveny i dalším rizikům, jako je vandalismus a krádeže.¹⁵ Vandalismus ve školách může zahrnovat poškozování školního majetku, graffiti, záměrné ničení výukových pomůcek či školního zařízení, což nejen zvyšuje finanční náklady na opravy, ale také negativně ovlivňuje prostředí, ve kterém se děti vzdělávají. Krádeže mohou zahrnovat nejen školní majetek, ale i osobní věci žáků či zaměstnanců školy, což může vést ke ztrátě pocitu bezpečí a důvěry v prostředí školy.

Dalším významným bezpečnostním rizikem ve školách je šikana a násilí mezi žáky.¹⁶ Šikana má závažné dopady nejen na oběti, ale i na celkové klima školy, což může ovlivnit jejich vzdělávací proces a psychickou pohodu. Šikana se může projevat fyzickým násilím, psychickým týráním, sociální exkluzí či kyberšikanou, která se stává stále častější formou rizikového chování mezi mladistvými.

Kromě těchto rizik je důležité zmínit i environmentální a technické hrozby, které mohou postihnout školy jako měkké cíle.¹⁷ Přírodní katastrofy, jako jsou povodně, zemětřesení, požáry nebo extrémní počasí, mohou významně narušit provoz školy a ohrozit bezpečnost žáků a zaměstnanců. Technické hrozby zahrnují poruchy na elektrických nebo plynových systémech, výpadky internetu či selhání zabezpečovacích systémů. Tyto hrozby vyžadují komplexní přístup, který zahrnuje nejen fyzická opatření, ale také technickou ochranu, krizové plány a pravidelný monitoring a aktualizaci bezpečnostních opatření.

2.4 Kriminalita

Kriminalita jako fenomén společnosti představuje složitý problém, jehož příčiny a projevy jsou formovány mnoha faktory. K páchání trestné činnosti často vedou kombinace osobních a sociálních faktorů, jako jsou ekonomická nerovnost, frustrace či sociální vyloučení. Kriminalita bývá výsledkem nejen individuálních rozhodnutí, ale i

¹⁵ ROMANĚNKO, J. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci ve školské praxi*. 1. vyd. Karviná: Paris, 2006, s. 119.

¹⁶ ČERNÁ, L., a KUBÍKOVÁ, Z. *Zdravý životní styl ve školách z pohledu bezpečnosti: textová opora k semináři*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 27.

¹⁷ WAISOVÁ, Š. *Současné otázky mezinárodní bezpečnosti*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 32.

selhání sociálních struktur, které nedokáží dostatečně reagovat na potřeby a výzvy společnosti. Ve školním prostředí se tato problematika manifestuje zejména formou vandalizmu, šikany a násilí, které negativně ovlivňují klima školy a celkovou pohodu žáků i učitelů. Efektivní prevence takových jevů vyžaduje komplexní přístup zahrnující vzdělávání, systematickou prevenci a důsledné zajištění bezpečnostních opatření.¹⁸

Druhy kriminality lze kategorizovat podle jejich charakteru, což je nezbytné pro vývoj cílených preventivních opatření. Majetková kriminalita zahrnuje činy, jejichž motivací je zisk, zatímco násilná kriminalita se zaměřuje na ublížení fyzickému či psychickému zdraví oběti. V kontextu školského prostředí je zvláště důležité věnovat pozornost kyberkriminalitě, která podle Romana Svatoše¹⁹ představuje rostoucí hrozbu spojenou s digitalizací vzdělávání. Prevence těchto činů vyžaduje nejen technické zabezpečení, ale také důslednou osvětu a školení žáků i pedagogů. Bezpečnostní opatření tak musí zahrnovat jak technologická řešení, tak i podporu sociálních dovedností a hodnotového vzdělávání, které snižují riziko antisociálního chování.²⁰

Prevence kriminality

Prevence kriminality je nástrojem pro snižování rizika trestné činnosti a posilování bezpečnostního prostředí ve společnosti. Jak uvádí Květoň Holcr²¹ účinná prevence spočívá v kombinaci represivních opatření, vzdělávacích programů a podpory sociálních struktur, které mohou eliminovat příčiny kriminálního chování. Ve školním prostředí hraje významnou roli prevence zaměřená na rozvoj sociálních a emocionálních dovedností žáků, čímž se snižuje pravděpodobnost vzniku konfliktů, šikany či násilí. Podle Černé a Kubíkové²² je důležité, aby školy pravidelně realizovaly preventivní programy, které zahrnují nejen osvětu o právních důsledcích trestných činů, ale také praktické aktivity zaměřené na posilování empatie, zvládání konfliktů a prevenci rizikového chování.

¹⁸ ČERNÁ, L., a KUBÍKOVÁ, Z. *Zdravý životní styl ve školách z pohledu bezpečnosti: textová opora k semináři*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 19.

¹⁹ SVATOŠ, R. *Prevence kriminality*. 2. akt. vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2016, s. 82.

²⁰ WAISOVÁ, Š. *Současné otázky mezinárodní bezpečnosti*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 92.

²¹ HOLCR, K., a kolektiv. *Kriminologie*. Praha: Leges. Student (Leges), 2009, s. 92.

²² ČERNÁ, L., a KUBÍKOVÁ, Z. *Zdravý životní styl ve školách z pohledu bezpečnosti: textová opora k semináři*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 47.

Důležitou součástí prevence kriminality je také spolupráce mezi školou, rodinou a místní komunitou. Prevence musí být založena na participativním přístupu, kdy se na zajištění bezpečnosti podílí všechny zainteresované strany. Rodiče hrají zásadní úlohu v předávání hodnot a vzorů chování, zatímco škola může poskytovat prostor pro diskuzi a vzdělávání v oblasti právního povědomí a sociální odpovědnosti. Významná je rovněž spolupráce s policií a dalšími odbornými institucemi, které mohou poskytovat školení a odborné poradenství. Důraz by měl být kladen na pravidelné školení personálu i žáků, simulace krizových situací a budování kultury bezpečí, která podporuje zodpovědné chování a respekt k právům druhých.

Motivy kriminality

Motivy kriminality lze chápat jako základní hnací síly, které vedou jednotlivce nebo skupiny k páchání trestné činnosti. František Brabec²³ zdůrazňuje, že motivace k trestným činům pramení z kombinace osobních, sociálních a ekonomických faktorů. Tyto vlivy zahrnují například sociální vyloučení, frustraci z neúspěchu, ekonomickou nejistotu nebo i čistě osobní pohnutky jako pomsta či zisk. Fakt, že trestná činnost může být často výsledkem vnitřního konfliktu pachatele, kdy selhávají běžné mechanismy zvládání stresu nebo emočního vypětí. Osobní zkušenosti, prostředí, ve kterém jedinec vyrůstá, a vzory chování v komunitě, to vše může významně ovlivnit sklony k trestné činnosti. Současné výzkumy také naznačují, že některé druhy kriminality jsou přímo spojené s psychopatologií jedince, přičemž právě tyto případy vyžadují specifický přístup k prevenci i k trestání.

Květoň Holcr²⁴ ve své publikaci „Kriminologie“ rozebírá kriminální motivaci z pohledu společenského kontextu a zdůrazňuje, že ekonomické podmínky hrají zásadní roli v nárůstu určitých druhů kriminality. Společnosti s vysokou mírou nerovnosti a chudoby čelí častějšímu výskytu násilných i majetkových trestných činů. Roman Svatoš²⁵ dále upozorňuje na to, že motivace k trestným činům se může měnit v závislosti na sociálních a kulturních změnách ve společnosti. Zatímco v některých případech převládá snaha o získání materiálních statků, jiné druhy trestných činů mohou být vedeny ideologickými nebo politickými pohnutkami. Prevence kriminality proto vyžaduje

²³ BRABEC, F. *Bezpečnost pro firmu, úřad, občana*. Praha: Public History. 2001, s. 59.

²⁴ HOLCR, K., a kolektiv. *Kriminologie*. Praha: Leges. Student (Leges), 2009 s. 59.

²⁵ SVATOŠ, R. *Prevence kriminality*. 2. akt. vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2016 s. 88.

komplexní přístup, který zohlední nejen individuální faktory, ale také širší společenské souvislosti, včetně legislativního rámce a ekonomické stability. V tomto kontextu je důležité nejen trestat, ale také posilovat preventivní mechanismy zaměřené na osvětu, vzdělávání a zlepšení životních podmínek.

Typy útoků

Útoky na měkké cíle mohou být rozděleny do několika kategorií podle použitého způsobu provedení a záměru útočníka. František Brabec²⁶ ve své publikaci zdůrazňuje rozdíly mezi útoky fyzického, psychologického a technického rázu. Mezi fyzické útoky patří přímé násilné činy, jako je napadení, použití střelných nebo chladných zbraní, a dále exploze nebo žhářství. Tyto útoky často způsobují významné škody na životech, majetku a veřejném pořádku. Psychologické útoky, na druhé straně, využívají strach a manipulaci. Sem spadá šíření dezinformací, hrozby či zastrašování. Právě psychologický dopad mnohdy cílem samotného útoku, protože destabilizuje komunitu nebo společnost, i když nedochází k přímému fyzickému poškození. Tyto útoky bývají časté ve školních prostředích, kde pachatelé využívají nízké úrovně zabezpečení a relativní zranitelnosti obětí.

Další kategorií jsou technické útoky, které zahrnují použití moderních technologií. Jedná se o kyberútoky, narušení informačních systémů, šíření škodlivého softwaru nebo zneužití dat. Tyto útoky mají široký dopad, protože mohou paralyzovat důležité instituce, jako jsou školy, nemocnice nebo vládní úřady. Květoň Holcr²⁷ navíc zmiňuje teroristické útoky, které často kombinují více metod, aby zasáhly co největší počet lidí a vyvolaly maximální mediální a veřejný ohlas. Tyto útoky mohou být motivovány politickými, náboženskými či ideologickými pohnutkami. Významné místo mezi útoky zaujímají i ty spojené s environmentálními faktory, jako jsou chemické nebo biologické hrozby, které jsou často obtížné k odhalení a mohou způsobit dlouhodobé negativní důsledky. Prevence těchto útoků vyžaduje důsledné plánování a průběžnou aktualizaci bezpečnostních opatření v souladu s moderními technologiemi a aktuálními trendy.

²⁶ BRABEC, F. *Bezpečnost pro firmu, úřad, občana*. Praha: Public History, 2001, s. 82.

²⁷ HOLCR, K., a kolektiv. *Kriminologie*. Praha: Leges. Student (Leges)., 2009, s. 36.

Posouzení kriminality podle indexu kriminality

Index kriminality je jedním z nástrojů, který slouží k analýze úrovně a charakteru kriminality v určité oblasti. Tento index umožňuje kvantifikovat rozsah trestné činnosti, což je důležité pro efektivní plánování preventivních a bezpečnostních opatření. František Brabec²⁸ uvádí, že index kriminality bere v úvahu počet zaznamenaných trestných činů v poměru k počtu obyvatel, přičemž se zohledňuje závažnost jednotlivých trestných činů. Díky tomu je možné identifikovat oblasti, které vykazují zvýšenou míru rizika, a zaměřit na ně odpovídající preventivní aktivity.

Podle Květoně Holcra²⁹ má posouzení kriminality prostřednictvím indexu kriminality význam nejen pro bezpečnostní složky, ale i pro širší veřejnost. Tento ukazatel umožňuje sledovat trendy v kriminalitě, například její nárůst v určitých obdobích roku, nebo identifikovat nové formy trestné činnosti. Roman Svatoš³⁰ zdůrazňuje, že přesná interpretace indexu kriminality vyžaduje důkladnou analýzu kontextu.

²⁸ BRABEC, F. *Bezpečnost pro firmu, úřad, občana*. Praha: Public History. 2001, s. 82.

²⁹ HOLCR, K., a kolektiv. *Kriminologie*. Praha: Leges. Student (Leges), 2009, s. 38.

³⁰ SVATOŠ, R. *Prevence kriminality*. 2. akt. vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2016, s. 82.

3 Bezpečnostní politika a legislativa

Bezpečnostní politika a legislativa týkající se ochrany měkkých cílů ve školách stanovují rámec povinností, postupů a opatření k zajištění bezpečnosti v těchto institucích. Hlavním cílem je vytvoření bezpečného prostředí pro žáky, zaměstnance i návštěvníky, chránící je před různými hrozbami a riziky. Bezpečnostní politika zahrnuje soubor pravidel, směrnic a krizových plánů, které určují konkrétní opatření v případě mimořádných situací, jako jsou násilné útoky, šikana, vandalismus, požáry či přírodní katastrofy.³¹

Významnou roli v této oblasti hraje legislativa, která školám a školským zařízením ukládá povinnosti a stanovuje minimální standardy bezpečnosti. Klíčovým právním předpisem je školský zákon (zákon č. 561/2004 Sb.), který upravuje pravidla pro předškolní, základní, střední a vyšší odborné vzdělávání. Tento zákon ukládá školám povinnost vypracovat školní řád, jenž obsahuje pravidla chování žáků, ochranu majetku a opatření k zajištění bezpečnosti. Další důležité právní normy se týkají ochrany veřejného zdraví, požární ochrany, bezpečnosti práce a ochrany osobních údajů. Školy jsou povinny dodržovat i směrnice a doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, zaměřené na prevenci šikany, krizové situace a nastavení krizových plánů pro mimořádné události.

Bezpečnostní opatření na základních a středních školách se liší přístupem k ochraně žáků, prevenci rizik a technickému zabezpečení budov. Zatímco základní školy se soustředí na ochranu mladších dětí před vnějšími i vnitřními hrozbami, střední školy řeší specifická rizika související se staršími studenty, například agresi mezi žáky, drogovou problematiku nebo útoky na pedagogy.

Legislativní rámec tak společně s bezpečnostní politikou vytváří systematický základ pro ochranu škol a školských zařízení jako měkkých cílů. Důraz je kladen na prevenci, spolupráci se složkami integrovaného záchranného systému a důsledné dodržování stanovených opatření k zajištění bezpečného prostředí pro všechny účastníky vzdělávacího procesu.

Právní předpisy slouží jako standard, podle kterého školy nastavují a implementují bezpečnostní opatření. Pomáhají také při vyhodnocování jejich efektivity a souladu

³¹ BÁRTA, M., KOVÁŘ, M., a FOLTÝN, O., ed. *Na rozhraní: krize a proměny současného světa*. V Praze: Vyšehrad, 2016, s. 25.

s platnými normami. Následuje podrobný přehled nejdůležitějších právních předpisů v této oblasti:

Školský zákon (zákon č. 561/2004 Sb.)

Již zmíněný školský zákon je hlavním právním předpisem, který reguluje činnost všech školských zařízení v České republice. Tento zákon zahrnuje povinnosti škol v oblasti zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a zaměstnanců. Podle tohoto zákona mají školy povinnost vypracovat a pravidelně aktualizovat školní řád, který stanovuje pravidla chování žáků, způsoby řešení kázeňských problémů a postupy pro mimořádné situace. Školy jsou také povinny poskytovat základní informace o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků, což zahrnuje i prevenci a řešení šikany, násilí a dalších rizikových jevů. Tento zákon navíc specifikuje povinnost vedení školy zajistit dostatečné vzdělání a školení zaměstnanců v oblasti bezpečnosti a krizového řízení.

Zákoník práce (zákon č. 262/2006 Sb.)

Zákoník práce se vztahuje na všechny zaměstnance škol a školských zařízení, a tudíž určuje povinnosti zaměstnavatele v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví. Tento zákon zahrnuje povinnost škol zajistit bezpečné pracovní prostředí pro své zaměstnance, včetně zavedení opatření na ochranu zdraví, bezpečnosti a prevence úrazů. Zaměstnavatel, kterým je v tomto případě vedení školy, je odpovědný za proškolení zaměstnanců a za zajištění plnění bezpečnostních norem a předpisů. Zákoník práce rovněž upravuje povinnost zaměstnanců spolupracovat při zajišťování bezpečného prostředí.

Zákon o požární ochraně (zákon č. 133/1985 Sb.)

Zákon o požární ochraně ukládá školám a školským zařízením povinnost zajistit požární bezpečnost. To zahrnuje nejen vybavení škol příslušnými protipožárními prostředky, jako jsou hasicí přístroje, únikové východy a evakuační plány, ale také pravidelné provádění požárních cvičení. Školy musí mít zpracovaný požární řád, který obsahuje specifikované postupy a pravidla pro případ vzniku požáru nebo jiných mimořádných událostí. Tento zákon také klade důraz na povinnost škol pravidelně školit

zaměstnance a žáky o správných postupech při evakuaci a dalších činnostech souvisejících s požární ochranou.

Zákon o ochraně veřejného zdraví (zákon č. 258/2000 Sb.)

Tento zákon upravuje oblasti týkající se hygienických požadavků na prostředí škol a školských zařízení. Školy jsou povinny zajistit bezpečné a hygienické podmínky, které zahrnují nejen udržování čistoty, ale také zajištění kvality vody, vzduchu a hygienických zařízení. Školy musí rovněž přijmout opatření k prevenci infekčních onemocnění a dalších zdravotních rizik, což zahrnuje pravidelnou kontrolu a údržbu zařízení. Zákon rovněž stanovuje hygienické normy pro sportovní zařízení a tělocvičny, které musí školy dodržovat.

Zákon o ochraně osobních údajů (zákon č. 110/2019 Sb.) a GDPR

Tento zákon a nařízení EU o ochraně osobních údajů (GDPR) se vztahují i na školy, které zpracovávají osobní údaje žáků, jejich rodičů a zaměstnanců. Zákon ukládá školám povinnost chránit osobní údaje před neoprávněným přístupem, zveřejněním nebo zneužitím. Školy musí mít nastavené bezpečnostní politiky, které zajišťují ochranu citlivých údajů a soukromí všech zúčastněných osob. Ochrana osobních údajů je důležitou součástí celkové bezpečnostní politiky školy, která zahrnuje fyzická i technická opatření k zajištění datové bezpečnosti.

Metodické pokyny a doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) vydává řadu metodických pokynů a doporučení, které se zaměřují na různé aspekty bezpečnosti ve školách. Tyto pokyny zahrnují například prevence a řešení šikany, zásady krizového řízení a ochrana proti násilným útokům. MŠMT rovněž vydává doporučení týkající se zajištění bezpečnosti při školních akcích, sportovních činnostech a mimoškolních aktivitách. Školy jsou povinny tyto pokyny dodržovat a integrovat je do své celkové bezpečnostní politiky.

Tento legislativní rámec poskytuje školám a školským zařízením jasné pokyny a standardy, které musí být dodržovány k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, zaměstnanců a návštěvníků. Dodržování těchto předpisů je hlavní pro minimalizaci rizik a efektivní reakci na potenciální krizové situace.

3.1 Mezinárodní směrnice

Ochrana měkkých cílů je celosvětovým problémem, který vyžaduje koordinovaný přístup na úrovni mezinárodních a národních směrnic. Mezinárodní organizace, jako jsou Organizace spojených národů (OSN), Evropská unie (EU) nebo Severoatlantická aliance (NATO), hrají při tvorbě a prosazování směrnic zaměřených na ochranu měkkých cílů důležitou roli. OSN například prostřednictvím svých agentur vydává doporučení pro členské státy, která se týkají prevence násilných útoků na veřejných místech, což zahrnuje i školy. Směrnice OSN kladou důraz na lidská práva a potřebu ochrany zranitelných skupin obyvatelstva, jako jsou děti, osoby se zdravotním postižením nebo senioři, což je relevantní i pro školská zařízení.³² Jedním z významných doporučení OSN je prosazování komunitní spolupráce mezi vládními orgány, školami, rodiči a místními komunitami s cílem zajistit efektivní ochranu těchto citlivých míst.

V rámci Evropské unie je problematika ochrany měkkých cílů řešena prostřednictvím směrnic a doporučení, které mají za cíl zvýšit bezpečnost veřejných míst a minimalizovat riziko útoků.³³ Jednou z hlavních iniciativ EU v této oblasti je Evropská strategie pro boj proti terorismu,³⁴ která byla přijata v roce 2005. Tato strategie zahrnuje různé aspekty ochrany měkkých cílů, od prevence útoků až po reakci a obnovu po krizových situacích. Směrnice EU kladou důraz na posilování fyzických a technických opatření, zlepšování spolupráce mezi členskými státy a sdílení informací o možných hrozbách.³⁵ Specificky se zaměřují na školská zařízení jakožto citlivé měkké cíle, které vyžadují zvláštní pozornost v oblasti prevence a krizového managementu. EU také poskytuje finanční prostředky a technickou podporu pro členské státy při implementaci bezpečnostních opatření.

³² HOBBSAWM, E. J. *Globalizace, demokracie a terorismus*. Praha: Academia, 2009. XXI. století, s. 65.

³³ MCNAB, CH. *Jak přežít cokoli a kdekoli: příručka pro přežití za každých podmínek a v jakémkoli prostředí*. Praha: Grada, 2010, s. 184.

³⁴ EVROPSKÁ UNIE [online]. Evropská strategie pro boj proti terorismu [cit. 2025-10-03]. Dostupné z WWW: <<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/%2014469%202005%20REV%204/CS/pdf>>.

³⁵ HRINKO, M. *Bezpečnostní hrozby a veřejný pořádek*. V Praze: Vysoká škola CEVRO Institut, 2021, s. 66.

Na úrovni Severoatlantické aliance (NATO) se ochrana měkkých cílů stává stále důležitějším tématem, zejména v souvislosti s hrozbami terorismu a asymetrických útoků.³⁶ NATO se zaměřuje na posilování kapacit členských států v oblasti ochrany veřejných a vzdělávacích institucí, což zahrnuje školy a další školská zařízení. Jedním z hlavních nástrojů NATO je Program pro zvýšení odolnosti (Resilience Enhancement Programme), který klade důraz na zvyšování odolnosti vůči krizovým situacím a na efektivní reakci v případě útoků. NATO také poskytuje svým členským státům technické pokyny a doporučení pro zabezpečení kritických infrastruktur a měkkých cílů, které zahrnují opatření jako je fyzická ochrana, monitorování a včasné varování.³⁷

Na národní úrovni jsou směrnice a legislativní opatření přizpůsobena specifickým podmínkám a rizikům jednotlivých států.³⁸ V České republice je problematika ochrany měkkých cílů řešena prostřednictvím různých právních předpisů, metodických pokynů a národních strategií. Hlavním dokumentem v této oblasti je Koncepce ochrany měkkých cílů, která byla přijata Ministerstvem vnitra ČR. Tato koncepce stanovuje zásady a opatření pro zajištění bezpečnosti škol, nemocnic, kulturních zařízení a dalších veřejných prostor. Důraz je kladen na identifikaci a hodnocení rizik, posílení fyzické ochrany a zvýšení informovanosti a připravenosti jednotlivých institucí na krizové situace. Ministerstvo vnitra také poskytuje metodickou podporu školám při vytváření krizových plánů a realizaci preventivních opatření.³⁹

Součástí národní strategie ochrany měkkých cílů v České republice jsou také konkrétní bezpečnostní pokyny a metodické pokyny Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT). MŠMT vydává směrnice a metodické pokyny, které se zaměřují na bezpečnostní politiku škol, prevenci rizik a tvorbu krizových plánů. Mezi hlavní dokumenty patří například Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany nebo Směrnice k prevenci násilných incidentů ve školách. Tyto dokumenty poskytují školám návod, jak postupovat při identifikaci rizik, jak vytvářet preventivní opatření a jak reagovat na krizové situace. Důležitým aspektem národní strategie je také spolupráce mezi školami, policií a dalšími institucemi, které se podílejí na zajištění bezpečnosti měkkých cílů.

³⁶ KAMENÍK, J. a kol., *Komerční bezpečnost. Soukromá bezpečnostní činnost detektivních a bezpečnostních agentur*. Praha: ASPI, a. s., 2007, s. 81.

³⁷ KARLOS, V., et al. *Review on soft target/public space protection guidance*. doi, 2018, 10: 553545, s. 16

³⁸ DANČÁK, B., ŠIMÍČEK, V., (eds.) *Bezpečnost České republiky. Právní aspekty situace po 11. září 2001*. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2002, s. 141.

³⁹ KUDLÁK, A., ZEMAN, T., URBAN, R. *Approaches to Soft Targets Protection in the Czech Republic: A Comparison with European Union Guidelines*. In: Trends and Future Directions in Security and Emergency Management. Cham: Springer International Publishing, 2022. p. 145-158.

Mezinárodní a národní směrnice k ochraně měkkých cílů se zaměřují na různé aspekty bezpečnosti, od fyzických a technických opatření až po vzdělávání a spolupráci s místní komunitou. Hlavním prvkem úspěšné ochrany měkkých cílů je komplexní přístup, který zahrnuje jak prevenci, tak i reakci na krizové situace.⁴⁰ Mezinárodní organizace jako OSN, EU a NATO poskytují členským státům technickou a finanční podporu, vytvářejí právní rámce a stanovují normy pro ochranu veřejných prostor. Na národní úrovni pak jednotlivé státy přizpůsobují tyto směrnice svým specifickým podmínkám a rizikům. V České republice je ochrana měkkých cílů ve školách zajištěna prostřednictvím komplexní koncepce, právních předpisů a metodických pokynů, které školám poskytují jasná pravidla a nástroje k prevenci rizik a efektivní reakci na krizové situace.⁴¹

3.2 Odpovědnost školy, vedení a zaměstnanců školy

Odpovědnost za zajištění bezpečnosti ve školách a školských zařízeních nese především vedení školy, které musí implementovat účinnou bezpečnostní politiku a přijmout nezbytná preventivní opatření. Role vedení školy je zásadní, protože se od něj očekává, že bude jednat proaktivně, identifikovat možná rizika a vypracovat krizové plány pro různé mimořádné situace.⁴² Vedení školy je zodpovědné za vytvoření a pravidelnou aktualizaci školního řádu, který musí obsahovat jasná pravidla a postupy pro chování žáků a zaměstnanců školy, stejně jako opatření k ochraně majetku a zdraví. Důležitou součástí odpovědnosti vedení je také komunikace a informování – jak žáků, tak rodičů o bezpečnostních opatřeních a pravidlech chování ve škole. Vedení školy je tedy odpovědné za vytváření celkového bezpečnostního klimatu, což zahrnuje prevenci rizik, krizové řízení a zajištění efektivní spolupráce s externími subjekty, jako jsou policie, hasiči a záchranné složky.⁴³

Zaměstnanci školy, zejména učitelé, nesou významnou část odpovědnosti za zajištění bezpečnosti ve třídách a na školních akcích. Učitelé hrají roli přímých garantů

⁴⁰ KAPLAN, J., Heléne LÖÖW a Leena MALKKI. *Lone Wolf and Autonomous Cell Terrorism*. Routledge, 2017, s. 82

⁴¹ SCHMID, A. *Layers of preventive measures for soft target protection against terrorist attacks*. International Centre for Counterterrorism (ICCT), 2020, s. 58.

⁴² ROMANĚNKO, J. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci ve školské praxi*. 1. vyd. Karviná: Paris, 2006, s. 164.

⁴³ MARÁDOVÁ, E. *Ochrana dětí v každodenní práci školy*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007, s. 36.

bezpečnosti během vyučování, což zahrnuje dozor nad žáky, dohled na dodržování školního řádu a okamžité řešení rizikových situací. Kromě toho jsou učitelé povinni aktivně zapojovat žáky do vzdělávacích programů zaměřených na bezpečnost a ochranu zdraví, čímž se zvyšuje povědomí žáků o možných rizicích a správných reakcích na krizové situace. Učitelé mají rovněž odpovědnost za dohled nad fyzickým a psychickým stavem žáků, což zahrnuje schopnost identifikovat a řešit problémy, jako je šikana, násilí nebo rizikové chování. V rámci krizového řízení musí učitelé dodržovat jasně stanovené postupy a být proškoleni v oblastech, jako je evakuace, první pomoc a reakce na násilné incidenty.⁴⁴

Kromě učitelů mají také další zaměstnanci školy důležitou roli v zajištění bezpečnosti. Sem patří školníci, administrativní pracovníci, pracovníci školní jídelny, psychologové, poradci a další odborníci. Každá z těchto skupin má své specifické povinnosti. Školníci jsou odpovědní za kontrolu fyzické bezpečnosti školy, což zahrnuje uzamykání vstupů, údržbu budovy a dohled nad technickými zabezpečovacími systémy, jako jsou kamery a alarmy. Školní psychologové a poradci pak hrají důležitou roli v oblasti prevence a řešení psychických problémů žáků, ať už jde o šikanu, osobní problémy nebo emoční nestabilitu.⁴⁵ Administrativní pracovníci mají odpovědnost za správu a ochranu osobních údajů a za zajištění plynulé komunikace mezi vedením školy, žáky, rodiči a externími subjekty.

Škola jako instituce má rovněž odpovědnost za pravidelné školení a vzdělávání všech pracovníků v oblasti bezpečnosti a krizového managementu. Vedení školy musí zajistit, aby všichni zaměstnanci byli informováni o svých povinnostech a znali krizové plány, postupy evakuace a základy poskytování první pomoci.⁴⁶ Pravidelná školení umožňují zaměstnancům reagovat efektivně a rychle v případě krizové situace, čímž se minimalizují rizika a následky možných incidentů. Školení by měla zahrnovat i nácvik krizových situací, například simulace evakuace nebo řešení násilného incidentu, což pracovníkům školy poskytne praktické zkušenosti a zvýší jejich připravenost.

Odpovědnost školy se však neomezuje pouze na interní opatření, ale zahrnuje i spolupráci s externími subjekty, jako jsou policie, hasiči, záchranné složky, poradenská

⁴⁴ DANDOVÁ, E. *Bezpečnost a ochrana zdraví dětí ve školách*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, s. 110.

⁴⁵ ČERNÁ, L., a KUBÍKOVÁ, Z. *Zdravý životní styl ve školách z pohledu bezpečnosti: textová opora k semináři*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 47.

⁴⁶ ASTOR, R., GUERRA, N., VAN ACKER, R. *How can we improve school safety research?* Educational researcher, 2010, 39.1: s. 69-78.

centra a místní samospráva. Tato spolupráce je nezbytná pro efektivní řešení krizových situací a prevenci bezpečnostních rizik. Školy mají povinnost informovat místní policii o bezpečnostních incidentech a spolupracovat při tvorbě a realizaci krizových plánů.⁴⁷ Kromě toho mohou školy využívat podpory odborníků při realizaci preventivních programů, jako jsou kurzy sebeobrany, vzdělávací semináře o prevenci šikany nebo osvěta v oblasti kyberbezpečnosti. Tím se vytváří komplexní bezpečnostní síť, která umožňuje lépe chránit měkké cíle a reagovat na krizové situace.

⁴⁷ ROMANĚNKO, J. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci ve školské praxi*. 1. vyd. Karviná: Paris, 2006, s. 206.

4 Systémová opatření pro zajištění bezpečnosti škol

Ochrana měkkých cílů představuje složitý systém, který má za cíl minimalizovat riziko a zajistit bezpečí osob na místech s omezenými možnostmi obrany. V prostředí škol je důležité vybudovat taková opatření, která zohledňují specifické potřeby tohoto prostoru, kde se denně nachází velké množství dětí i zaměstnanců. Významnou roli hrají fyzická i technologická opatření, jako jsou monitorovací systémy a bezpečnostní protokoly pro krizové situace.⁴⁸ Neméně důležité je pravidelné vzdělávání a příprava všech zapojených osob, díky kterým získávají potřebné schopnosti pro správné zvládnutí nebezpečných událostí.

4.1 Typologie ochranných opatření

Typologie ochranných opatření proti potenciálním hrozbám pro měkké cíle se skládá z různých metod a nástrojů, které se přizpůsobují konkrétní povaze rizika a charakteru daného místa. Základní kategorie těchto opatření se zaměřují na fyzické a technické prvky, organizační postupy a preventivní aktivity. Fyzická opatření využívají mechanické prvky, jako jsou pevné bariéry, oplocení nebo kontrolní body, které znesnadňují přístup nežádoucím osobám. Technická opatření staví na pokročilých technologiích, od kamerových systémů po bezpečnostní software, což posiluje schopnost detekce a reakce na rizikové faktory.⁴⁹ Obě tyto kategorie se vzájemně doplňují a při efektivní kombinaci vytvářejí základní obrannou strukturu proti možným útokům nebo krizovým situacím.

Součástí typologie ochranných opatření jsou organizační postupy, které zajišťují, aby veškeré preventivní a ochranné aktivity byly vykonávány koordinovaně a systematicky. Organizační opatření se soustředí na nastavení a dodržování bezpečnostních pravidel a protokolů, jejichž cílem je zajistit jasné instrukce pro zaměstnance i návštěvníky. Tato opatření zahrnují například proškolení personálu, pravidelnou aktualizaci bezpečnostních směrnic a vytváření krizových plánů pro různé typy nebezpečí. V rámci škol jsou organizační prvky zvláště podstatné, neboť zahrnují i

⁴⁸ APELTAUER, T., DUFEK, Z., VANGELI, B., et al. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019. s. 27-37.

⁴⁹ APELTAUER, T., DUFEK, Z., VANGELI, B., et al. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019. s. 27-37.

zapojení učitelů a žáků do simulací krizových situací, čímž se zvyšuje celková připravenost na možné nečekané události.⁵⁰

Preventivní aktivity hrají nezastupitelnou roli v ochraně měkkých cílů, jelikož snižují pravděpodobnost výskytu bezpečnostních incidentů. Jde o aktivity zaměřené na zvyšování povědomí o možných rizicích a rozvíjení dovedností, které jsou potřebné pro zvládnutí krizových situací. V prostředí škol mají preventivní aktivity často formu vzdělávacích programů pro žáky i učitele, kde se učí, jak se chovat v případě nebezpečí. Kromě toho je kladen důraz na zvyšování bezpečnostní gramotnosti všech zúčastněných stran, aby měli povědomí o rizicích a byli schopni včas identifikovat možné hrozby. Tyto preventivní aktivity napomáhají vytváření bezpečnějšího prostředí, kde je každý schopen rychle a efektivně reagovat.⁵¹

V moderní bezpečnostní praxi se stále častěji uplatňují technologická opatření, která jsou založena na využití pokročilých informačních a monitorovacích systémů. Tato opatření přinášejí vysokou úroveň přesnosti a schopnost nepřetržitého sledování rizikových zón, což je zásadní například při ochraně škol. Kamerové systémy, detekční zařízení či bezpečnostní software zajišťují, že jakékoliv podezřelé chování či vstup neoprávněné osoby může být ihned zachyceno a monitorováno. Tato technologie usnadňuje rychlou komunikaci mezi odpovědnými osobami a okamžité provedení bezpečnostních zásahů. Díky rychlému rozvoji technologií jsou tato opatření dnes schopna poskytnout vyšší úroveň bezpečí a prevenci, než tomu bylo v minulosti.⁵²

Poslední významnou skupinou ochranných opatření je bezpečnostní kultura, která se zaměřuje na vytváření a posilování atmosféry zodpovědnosti a obezřetnosti v prostředí škol. Bezpečnostní kultura zahrnuje sdílené hodnoty a přístupy, které vedou k tomu, že všichni zúčastnění chápou důležitost dodržování bezpečnostních pravidel a aktivně se podílejí na jejich naplňování. V praxi to znamená pravidelnou komunikaci o možných rizicích a zapojení nejen zaměstnanců, ale také studentů a rodičů do preventivních aktivit.

⁵⁰ ASTOR, R., GUERRA, N., VAN ACKER, R. *How can we improve school safety research?* Educational researcher, 2010, 39.1: 69-78.

⁵¹ ČERNÁ, L., a KUBÍKOVÁ, Z. *Zdravý životní styl ve školách z pohledu bezpečnosti: textová opora k semináři*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 47.

⁵² HRINKO, M. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020, s. 65.

Silná bezpečnostní kultura přispívá k lepší koordinaci mezi jednotlivými aktéry, což je pro účinnou ochranu měkkých cílů zásadní.⁵³

4.2 Krizový management a plány reakce na bezpečnostní incidenty ve školním prostředí

Krizový management v oblasti ochrany měkkých cílů se zaměřuje na přípravu a efektivní řízení postupů, které minimalizují dopad bezpečnostních incidentů a zajišťují rychlou obnovu bezpečného prostředí. Tento proces zahrnuje pečlivé plánování reakcí na potenciální hrozby, definování kroků, které je nutné podniknout během krizových situací, a jasnou alokaci rolí a zodpovědností mezi jednotlivými členy týmu. V prostředí škol představuje krizový management zásadní pilíř ochrany, protože je zde nutné okamžitě chránit velké skupiny osob, které mohou být ve stresu či zmatené. Pro správnou funkci krizového managementu je nezbytné, aby byl plán pravidelně aktualizován a přizpůsobován aktuálním hrozbám a bezpečnostním standardům.⁵⁴

Reakce na bezpečnostní incidenty se obvykle soustředí na vytváření specifických protokolů pro strukturovaný postup při řešení krizových situací. Tyto plány zahrnují podrobné instrukce pro evakuaci, komunikaci s odpovědnými orgány a dalšími institucemi, ale také postupy pro poskytnutí první pomoci a psychologickou podporu postiženým osobám. Ve školách je nutné, aby se plán reakce přizpůbil specifickým podmínkám daného prostředí, což obnáší nejen technické zabezpečení, ale také zvládnutí lidských faktorů, jako jsou panika a nedostatečná připravenost.⁵⁵ Důraz na strukturované plány reakce umožňuje školám nejen zvládnout akutní fázi krizové situace, ale také minimalizovat negativní dopady na psychiku dětí i zaměstnanců.

Ochrana měkkých cílů je prevencí krizových situací, která zahrnuje identifikaci a analýzu možných rizikových faktorů, jejich hodnocení a následné přizpůsobení preventivních opatření. Tento proces začíná pravidelným posouzením vnějších i vnitřních rizik, přičemž škola analyzuje všechny potenciální zdroje ohrožení – od fyzických útoků

⁵³ WAISOVÁ, Š. *Současné otázky mezinárodní bezpečnosti*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 56.

⁵⁴ ANTUŠÁK, E., a VILÁŠEK, J. *Základy teorie krizového managementu*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016, s. 46.

⁵⁵ APELTAUER, T., DUFEK, Z., VANGELI, B., et al. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019, s. 27-37.

po přírodní katastrofy. Získané informace slouží jako základ pro tvorbu scénářů, které simulují různé krizové situace a umožňují zaměstnancům i žákům připravit se na efektivní reakci.⁵⁶ Právě tato důkladná prevence hraje zásadní roli, neboť minimalizuje možnost nepřipravenosti a zajišťuje, že každý účastník ví, jak správně reagovat.

V rámci krizového managementu hrají důležitou roli školení a pravidelné simulace krizových situací, které zajišťují, že všichni zúčastnění znají své povinnosti a postupy. Cílem těchto cvičení je připravit žáky a zaměstnance na možné incidenty tím, že si osvojí konkrétní kroky, jež by měli podniknout, což snižuje pravděpodobnost chyb a zvyšuje rychlost reakcí. Ve školách se například pravidelně pořádají cvičné evakuace, při nichž se testuje schopnost koordinace a rychlost, s jakou se všichni přesunou na bezpečné místo. Tyto simulace umožňují vyhodnotit případné nedostatky a posílit ochranu tam, kde se objevují slabiny.⁵⁷

Efektivní krizový management nezahrnuje pouze řešení akutních incidentů, ale také procesy následné obnovy a psychologické podpory. Po zvládnutí samotného incidentu je často potřeba zajištění psychologické podpory pro žáky i personál, aby se snížil stres a případné traumatické následky. Pracovníci školy i externí odborníci poskytují psychologické poradenství a pomáhají obnovit důvěru ve školní prostředí. Tento aspekt krizového managementu bývá často přehlížen, ačkoliv má zásadní význam pro stabilizaci situace a prevenci dalších problémů, které mohou vyplývat z psychického napětí po incidentu.⁵⁸

4.3 Role prevence a vzdělávání žáků a zaměstnanců školy

Prevence a vzdělávání žáků a zaměstnanců tvoří složku bezpečnostního systému škol. Důležité je nejen zajistit ochranu před potenciálními hrozbami, ale také připravit všechny aktéry na situace, které mohou nastat. Prevence zahrnuje jak fyzické a technické zabezpečení, tak důraz na vytváření povědomí o možných rizicích a osvojení správných reakcí. Připravenost žáků a učitelů na krizové situace může výrazně přispět k hladkému průběhu evakuace či jiných zásahů. Taková příprava se pravidelně realizuje například

⁵⁶ BALABÁN, M., a STEJSKAL, L. *Kapitoly o bezpečnosti*. 2., změn a dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010, s. 14.

⁵⁷ ČERNÁ, L., a KUBÍKOVÁ, Z. *Zdravý životní styl ve školách z pohledu bezpečnosti: textová opora k semináři*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 42.

⁵⁸ GLEW, G. M., et al. *Bullying and school safety*. The Journal of pediatrics, 2008, 152.1: 123-128. e1.

formou školení a praktických cvičení, která zvyšují schopnost dětí i zaměstnanců efektivně zvládat krizové situace.⁵⁹

Ve vzdělávání žáků o bezpečnosti je důležitá pravidelnost a vědomá práce s jejich přirozenou tendencí k nepozornosti či strachu. Programy zaměřené na prevenci a krizovou připravenost jsou navrženy tak, aby dětem zprostředkovaly informace přístupnou formou, která je snadno pochopitelná, a zároveň nenavozovala zbytečný stres. Pravidelná cvičení jako simulace evakuace pomáhají dětem osvojit si základní bezpečnostní návyky, a to i prostřednictvím hravých či interaktivních metod.⁶⁰

Rovněž učitelé a další zaměstnanci školy hrají zásadní roli při zajišťování bezpečnosti, proto jejich vzdělávání a informovanost nesmí být podceňena. Personál musí dobře znát konkrétní postupy pro řešení různých krizových situací, aby mohl rychle a přesně reagovat. Kromě teoretického základu jsou pro zaměstnance důležité i praktické dovednosti, které jim umožní v případě ohrožení jednat efektivně a bez váhání. Školení personálu by se proto mělo zaměřovat na konkrétní scénáře, které v dané škole mohou nastat, a to jak v případě přírodních katastrof, tak třeba při nečekaných útocích.⁶¹ Takto získané dovednosti a znalosti přispívají k tomu, aby každý pracovník znal svou roli a mohl aktivně přispět ke zvládnutí situace.

Preventivní vzdělávání by mělo zahrnovat i osvětu zaměřenou na včasné rozpoznání potenciálních hrozeb, která pomáhá předcházet krizovým situacím dříve, než skutečně nastanou. Tento typ vzdělávání zahrnuje například školení o rozpoznání rizikových znaků chování či situací, jež by mohly naznačovat hrozící nebezpečí. V případě školního prostředí to může být prevence šikany, informovanost o kyberšikaně nebo identifikace osob, které mohou představovat riziko pro ostatní. Podobné programy vedou nejen ke zvýšení bezpečnosti, ale také k celkově pozitivnějšímu a zdravějšímu prostředí ve školách.⁶²

Zapojení rodičů do procesu prevence a vzdělávání je další významný aspekt, který posiluje bezpečnostní systém školy. Pravidelné informační setkání a komunikační

⁵⁹ APELTAUER, T., DUFEK, Z., VANGELI, B., et al. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019, s. 27-37.

⁶⁰ ASTOR, R., GUERRA, N., VAN ACKER, R. *How can we improve school safety research?* Educational researcher, 2010, 39.1: s. 69-78.

⁶¹ ČERNÁ, L., a KUBÍKOVÁ, Z. *Zdravý životní styl ve školách z pohledu bezpečnosti: textová opora k semináři*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 22.

⁶² GLEW, G., et al. *Bullying and school safety*. The Journal of pediatrics, 2008, 152.1: s. 123-128.

kampaně pomáhají rodičům porozumět krokům, jež škola podniká, aby zajistila bezpečí jejich dětí. Rodiče mají možnost dozvědět se o preventivních opatřeních, školeních a postupech v krizových situacích, což zlepšuje jejich informovanost a posiluje důvěru ve školu. Takto zapojení rodiče mohou své děti podporovat v osvojení bezpečnostních pravidel i doma a pomoci jim lépe pochopit, proč jsou taková opatření potřebná. Spolupráce mezi školou a rodinami hraje při budování komplexního přístupu k prevenci a připravenosti na krizové události významnou roli.⁶³

⁶³ WAISOVÁ, Š. *Současné otázky mezinárodní bezpečnosti*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 47.

5 Analýza rizik ve školách a školských zařízeních

Analýza rizik ve školách a školských zařízeních představuje základní nástroj pro identifikaci a hodnocení potenciálních hrozeb, které mohou ovlivnit bezpečnost studentů, zaměstnanců i návštěvníků. Tento proces zahrnuje pečlivé zkoumání prostředí školy a hodnocení různých faktorů, jež mohou přispět k bezpečnostním incidentům, jako jsou násilné útoky, přírodní katastrofy nebo nehody spojené s technickými selháními. Cílem analýzy je odhalit slabá místa v zabezpečení a navrhnout opatření, která by rizika minimalizovala. Ve školním prostředí se často vyhodnocují rizika nejen externí, ale i interní, jako například šikana či vandalismus, jež mohou negativně ovlivnit školní klima.⁶⁴ Analýza poskytuje vedení škol informace pro tvorbu účinných preventivních a krizových plánů, které jsou následně základem pro budování bezpečného a odolného školního prostředí.

5.1 Identifikace a hodnocení rizik

Identifikace a hodnocení rizik je součástí procesu zabezpečení škol a školských zařízení, neboť poskytují komplexní přehled o všech potenciálních hrozbách a jejich závažnosti. Prvním krokem je identifikace rizik, která zahrnuje systematické zmapování všech možných zdrojů nebezpečí. Tento proces probíhá formou posouzení fyzických prvků školního prostředí, jako jsou vstupy, osvětlení, bezpečnostní systémy či přístupové cesty, a zároveň analyzuje i lidské faktory, jako je chování žáků a návštěvníků. Identifikace se zaměřuje na vymezení míst a situací, které mohou být rizikové, což umožňuje lépe zaměřit preventivní opatření a bezpečnostní strategie.⁶⁵ Výsledkem je podrobný přehled všech možných ohrožení, který je základem pro další fáze hodnocení.

Samotné hodnocení rizik spočívá v analýze pravděpodobnosti výskytu identifikovaných hrozeb a jejich možného dopadu na školní prostředí. Tato analýza vychází z kombinace historických dat o bezpečnostních incidentech, odborných zkušeností a aktuálního stavu školy. Každé riziko je ohodnoceno na základě konkrétních parametrů, jako je míra ohrožení, počet potenciálně zasažených osob a finanční náklady

⁶⁴ ČERNÁ, L., a KUBÍKOVÁ, Z. *Zdravý životní styl ve školách z pohledu bezpečnosti: textová opora k semináři*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 38.

⁶⁵ APELTAUER, T., DUFEK, Z., VANGELI, B., et al. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019, s. 27-37.

spojené s možnými následky.⁶⁶ Hodnocení umožňuje školám lépe pochopit, které hrozby vyžadují nejvyšší prioritu a kde je třeba posílit stávající opatření.

V rámci identifikace rizik je nezbytné zohlednit i specifika prostředí školních zařízení, jako je otevřenost prostoru, množství osob přítomných ve škole, ale také denní režim. Tato specifika zvyšují náchylnost škol k určitým druhům hrozeb, jako jsou násilné útoky či vandalismus. Proto je nutné pečlivě zkoumat konkrétní okolnosti každého rizika, což umožňuje lépe přizpůsobit preventivní strategie danému prostředí. Například školy v rušných městských oblastech mohou čelit zvýšenému riziku krádeží nebo nechtěného vstupu cizích osob, což si vyžaduje specifická ochranná opatření.⁶⁷ Každé školní zařízení by tedy mělo přistupovat k identifikaci rizik individuálně, s ohledem na svou lokalitu a podmínky.

Důležitým aspektem hodnocení rizik je také zapojení zaměstnanců a vedení školy, kteří mají nejlepší přehled o každodenním provozu a možných problematických místech. Personál školy může poskytnout cenné informace o situacích, které se v minulosti ukázaly jako rizikové, a přispět tak k podrobnější analýze. Školy by proto měly pravidelně organizovat setkání a workshopy, kde se zaměstnanci seznamují s výsledky hodnocení rizik a společně diskutují o možnostech, jak hrozby minimalizovat.⁶⁸ Tento přístup pomáhá vytvářet bezpečnostní kulturu v celé škole, kde každý zaměstnanec chápe význam prevence a aktivně se podílí na bezpečnostních opatřeních.

Součástí procesu identifikace a hodnocení rizik je rovněž sběr dat o incidentech, které se ve škole vyskytly v minulosti, a jejich pečlivé vyhodnocení. Tento přístup umožňuje škole identifikovat opakující se vzorce a lépe pochopit, jaká rizika jsou nejpravděpodobnější. Historická data pomáhají nejen při hodnocení hrozeb, ale také při plánování konkrétních opatření, která by se měla zaměřit na snížení opakovaných problémů.⁶⁹ Systémové vyhodnocování dřívějších incidentů tedy přispívá k preventivnímu přístupu a umožňuje lépe přizpůsobit školní bezpečnostní opatření aktuálním potřebám.

⁶⁶ BALABÁN, M., a STEJSKAL, L. *Kapitoly o bezpečnosti*. 2., změn a dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010, s. 117.

⁶⁷ ČERNÁ, L., a KUBÍKOVÁ, Z. *Zdravý životní styl ve školách z pohledu bezpečnosti: textová opora k semináři*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 30.

⁶⁸ ASTOR, R., GUERRA, N., VAN ACKER, R. *How can we improve school safety research?* Educational researcher, 2010, 39.1: s. 69-78.

⁶⁹ GLEW, G., et al. *Bullying and school safety*. The Journal of pediatrics, 2008, 152.1: 123-128. e1.

Identifikace a hodnocení rizik také zahrnují spolupráci s externími bezpečnostními složkami, jako je policie, hasičský sbor nebo místní krizový štáb. Tito partneři poskytují školám důležité informace a odbornou podporu, která je nezbytná pro komplexní posouzení všech potenciálních hrozeb. Společně s odborníky lze vytvořit detailní krizové plány a vypracovat opatření, která reagují na konkrétní rizika dané lokality. Externí subjekty rovněž přispívají k pravidelnému aktualizování školních bezpečnostních strategií, čímž zvyšují připravenost školy na možné mimořádné události.⁷⁰

5.2 Typy potenciálních hrozeb ve školním prostředí

Potenciální hrozby ve školním prostředí mají rozmanitý charakter a mohou se lišit podle místa, typu školy či regionu, v němž se instituce nachází. Mezi nejzávažnější typy hrozeb patří fyzické útoky ze strany externích osob, jako jsou pokusy o neoprávněný vstup či dokonce násilné incidenty. Školy často nemají přísná bezpečnostní opatření, což je činí zranitelnými vůči narušitelům, kteří mohou představovat riziko pro studenty a zaměstnance. Tyto hrozby jsou zvláště vážné v městských oblastech, kde je vysoká hustota obyvatelstva a zvýšená pravděpodobnost, že se ve škole objeví neoprávněné osoby.⁷¹ Školy tedy musí zavést ochranná opatření, která znesnadní vstup osobám, které nemají oprávnění k přístupu.

Dalším významným typem hrozby je vandalismus a krádeže, které mohou narušit bezpečnost i atmosféru školního prostředí. Vandalismus se často projevuje poškozováním školního majetku, jako jsou budovy, zařízení a pomůcky, což nejen zvyšuje finanční náklady na opravy, ale také může ohrozit bezpečí studentů. Krádeže zase postihují nejen školní majetek, ale i osobní věci studentů a učitelů, což může vést ke ztrátě pocitu bezpečí a důvěry. V některých případech mohou být tyto incidenty spojeny s aktivitami žáků, kteří se snaží získat prestiž nebo upoutat pozornost spolužáků nevhodným chováním.⁷² Je proto důležité, aby škola zavedla preventivní programy zaměřené na snižování těchto rizik a na budování odpovědnosti mezi studenty.

⁷⁰ WAISOVÁ, Š. *Současné otázky mezinárodní bezpečnosti*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 46.

⁷¹ ASTOR, R., GUERRA, N., VAN ACKER, R. *How can we improve school safety research?* Educational researcher, 2010, 39.1: s. 69-78.

⁷² BALABÁN, M., a STEJSKAL, L. *Kapitoly o bezpečnosti*. 2., změn a dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010, s. 49.

Kybernetické hrozby, jako je kyberšikana nebo hacking, se stávají stále častějšími a představují novou oblast rizik ve školním prostředí. Kyberšikana může zahrnovat nevhodné komentáře, zasílání výhružných zpráv nebo šíření ponižujících fotografií a videí, které mají za cíl psychicky poškodit oběť. Tento druh šikany má závažné dopady na psychiku žáků, kteří mohou pociťovat stres, úzkost nebo snížené sebevědomí.⁷³ Kyberhrozby zahrnují i riziko neoprávněného přístupu k citlivým údajům nebo zneužití školních informačních systémů, což ohrožuje nejen soukromí, ale také integritu školního prostředí. Školy proto musí zavádět opatření na zvýšení digitální bezpečnosti a vzdělávat studenty o rizicích spojených s používáním internetu.

Šikana a fyzické konflikty mezi žáky jsou dalšími vážnými hrozbami, které mohou negativně ovlivnit školní klima a pohodu všech přítomných. Šikana může mít různé formy, od verbálních útoků po fyzické násilí, a často zůstává skrytá před zraky učitelů i rodičů. Tato forma rizikového chování má dlouhodobé dopady na psychické i fyzické zdraví obětí, které se mohou cítit izolované nebo ztrácet zájem o školní docházku.⁷⁴ Školy by proto měly pravidelně školit personál a implementovat preventivní programy, které pomáhají včas identifikovat šikanu a zajišťují, že se žáci mohou cítit v bezpečí.

Přírodní katastrofy, jako jsou zemětřesení, povodně nebo silné bouře, představují další typ rizika, který může školní prostředí ovlivnit. I když jsou tyto hrozby relativně vzácné, jejich následky mohou být zničující, pokud škola není na takovou situaci připravena. Riziko přírodních katastrof vyžaduje, aby školy měly vypracovány evakuační plány, které umožňují rychlou reakci na mimořádné události, čímž se minimalizuje ohrožení studentů a zaměstnanců.⁷⁵ V rámci prevence by školy měly také organizovat pravidelná cvičení, která pomohou všem přítomným osvojit si správné postupy při mimořádných událostech způsobených přírodními vlivy.

Technické hrozby, jako jsou výpadky elektrického proudu, poruchy topných systémů nebo selhání bezpečnostních zařízení, představují další typ rizika, které může školní prostředí narušit. Tyto hrozby mohou vést k nepohodlí nebo k ohrožení zdraví a bezpečnosti studentů i učitelů, například při výpadku elektřiny během zimních měsíců,

⁷³ GLEW, G., et al. *Bullying and school safety*. The Journal of pediatrics, 2008, 152.1: s. 123-128. e1.

⁷⁴ ČERNÁ, L., a KUBÍKOVÁ, Z. *Zdravý životní styl ve školách z pohledu bezpečnosti: textová opora k semináři*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 24.

⁷⁵ APELTAUER, T., DUFEK, Z., VANGELI, B., et al. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019, s. 27-37.

kdy není možné efektivně vytápět učebny. Technické hrozby vyžadují pravidelnou údržbu zařízení a včasnou kontrolu všech systémů, aby se předcházelo krizovým situacím spojeným se selháním techniky.⁷⁶ Školy musí mít připraveny náhradní plány a zajištěny zdroje, které jim umožní reagovat na tyto nečekané události.

Dalším potenciálním rizikem jsou nehody spojené s pohybem velkého množství osob na omezeném prostoru. Školní prostředí je místem, kde se denně shromažďuje velký počet studentů a zaměstnanců, což zvyšuje pravděpodobnost úrazů a nehod, zejména během přestávek nebo školních akcí. Tyto nehody mohou zahrnovat pády, srážky či nechtěné úrazy při pohybu v chodbách nebo na schodištích. Je proto nutné věnovat pozornost bezpečnostním opatřením v podobě vhodného značení, dostatečného dohledu ze strany personálu a vhodné organizaci školních prostor, která přispívá k eliminaci těchto rizik.⁷⁷

5.3 Faktory ovlivňující bezpečnostní situaci ve školách

Bezpečnostní situaci ve školách ovlivňuje řada faktorů, které se týkají jak vnitřního prostředí školy, tak vnějších podmínek a okolního prostředí. Jedním z vnitřních faktorů je struktura a organizace školního prostoru, která zahrnuje uspořádání budov, přístupových cest, vchodů a východů. Školy s více budovami, rozsáhlými venkovními areály nebo volně přístupnými prostory jsou často více náchylné k bezpečnostním rizikům, protože tato otevřenost znesnadňuje kontrolu pohybu osob a přístup cizích osob.⁷⁸ Vhodné zabezpečení těchto prostor, jako jsou kontrolní body u vchodů a dostatečné značení, může výrazně snížit riziko nežádoucích incidentů.

Dalším faktorem ovlivňujícím bezpečnost ve škole je demografická skladba žáků, která může zahrnovat rozdílné kulturní, sociální či jazykové zázemí. Školy s vysokou diverzitou často čelí většímu počtu konfliktů nebo nedorozumění, které mohou vést k bezpečnostním incidentům, jako jsou šikana nebo vzájemné potyčky mezi studenty. Demografická pestrost klade vyšší nároky na učitele a personál, kteří musí mít přehled o

⁷⁶ WAISOVÁ, Š. *Současné otázky mezinárodní bezpečnosti*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 47.

⁷⁷ ANTUŠÁK, E., a VILÁŠEK, J. *Základy teorie krizového managementu*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016, s. 32.

⁷⁸ ASTOR, R., GUERRA, N., VAN ACKER, R. *How can we improve school safety research?* Educational researcher, 2010, 39.1: s. 69-78.

specifických potřebách a rizikových faktorech spojených s jednotlivými skupinami žáků.⁷⁹ Prevence těchto problémů spočívá v dostatečném školení personálu a cílených vzdělávacích programech, které pomáhají posilovat respekt a porozumění mezi žáky.

Sociálně-ekonomické zázemí rodin žáků představuje další faktor, který má vliv na bezpečnostní situaci ve škole. Studenti z různých sociálních prostředí mohou mít odlišné přístupy k disciplíně, autoritě a respektu k pravidlům, což může zvýšit pravděpodobnost výskytu rizikového chování, jako je vandalismus nebo šikana. Školy, které přijímají děti ze znevýhodněných rodin nebo z komunit s vysokou nezaměstnaností, musí často čelit specifickým výzvám v oblasti bezpečnosti a prevenci násilí.⁸⁰ Efektivním nástrojem pro práci s těmito faktory je zapojení rodičů do preventivních aktivit a snaha o budování pozitivního školního klimatu.

Vnější prostředí školy a jeho charakter také výrazně přispívají k bezpečnostní situaci. Školy umístěné v blízkosti rušných dopravních uzlů, obchodních center nebo míst s vyšší kriminalitou jsou více ohroženy nežádoucími incidenty, včetně neoprávněného vstupu cizích osob či zvýšeného výskytu vandalismu. Okolí školy může mít také vliv na pocit bezpečí žáků, zvláště pokud se v blízkosti pohybují osoby bez domova nebo uživatelé drog.⁸¹ Vhodným řešením je instalace bezpečnostních prvků, jako jsou ploty, osvětlení nebo kamerové systémy, které pomáhají monitorovat a omezit rizika plynoucí z vnějšího prostředí.

Bezpečnostní situaci ovlivňuje i celková bezpečnostní kultura školy, která se odráží ve způsobu, jakým se žáci i zaměstnanci k otázkám bezpečnosti staví. Školy, které aktivně podporují otevřenou komunikaci o bezpečnosti, pravidelně školí personál a organizují simulace krizových situací, vytvářejí prostředí, kde je riziko incidentů nižší. Silná bezpečnostní kultura přispívá k tomu, že se každý cítí spoluzodpovědný za bezpečnostní situaci ve škole a včas identifikuje případná rizika.⁸² Taková kultura se buduje dlouhodobě a vyžaduje aktivní zapojení vedení školy i všech zaměstnanců do preventivních a vzdělávacích aktivit.

⁷⁹ ČERNÁ, L., a KUBÍKOVÁ, Z. *Zdravý životní styl ve školách z pohledu bezpečnosti: textová opora k seminářům*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 21.

⁸⁰ GLEW, G., et al. *Bullying and school safety*. The Journal of pediatrics, 2008, 152.1: 123-128. e1.

⁸¹ APELTAUER, T., DUFEK, Z., VANGELI, B., et al. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019, s. 27-37.

⁸² WAISOVÁ, Š. *Současné otázky mezinárodní bezpečnosti*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 134.

Dalším faktorem, který může výrazně ovlivnit bezpečnostní situaci ve školách, je úroveň a kvalita spolupráce školy s místními bezpečnostními složkami, jako jsou policie nebo hasiči. Tato spolupráce je důležitá nejen v krizových situacích, ale také v rámci preventivních opatření a přípravy na možné hrozby. Školy, které mají nastavený funkční systém komunikace a spolupráce s bezpečnostními složkami, mohou efektivněji reagovat na bezpečnostní incidenty a lépe chránit své žáky i zaměstnance. Policie může například poskytovat pravidelné informace o aktuálních rizicích v okolí školy a pomoci s tvorbou preventivních programů, zatímco hasiči mohou asistovat při školeních a simulacích evakuace.⁸³ Kvalitní spolupráce s bezpečnostními složkami zvyšuje připravenost školy na mimořádné události a poskytuje jistotu, že v případě krizové situace bude reakce rychlá a koordinovaná.

Technologická vybavenost škol a schopnost využívat moderní bezpečnostní technologie je dalším významným faktorem, který ovlivňuje úroveň bezpečnosti ve školním prostředí. Technologické nástroje, jako jsou kamerové systémy, elektronické kontrolní přístupy nebo alarmy, poskytují školám důležité informace o dění uvnitř budovy i v jejím okolí. Moderní technologie umožňují nejen monitorovat a dokumentovat pohyb osob, ale také rychle identifikovat podezřelé chování nebo neoprávněný přístup. Zároveň se zvyšuje bezpečnost dat, což je důležité například při práci s elektronickými záznamy o žácích a zaměstnancích.⁸⁴

Posledním faktorem, který ovlivňuje bezpečnostní situaci ve školách, je úroveň povědomí a připravenosti samotných žáků. Žáci, kteří jsou informováni o bezpečnostních pravidlech a vědí, jak reagovat v případě krizových situací, mohou lépe přispět k bezpečnému prostředí a pomoci snížit rizika. Vzdělávání studentů v oblasti bezpečnosti je nezbytnou součástí prevence, protože se tím snižuje pravděpodobnost paniky nebo neadekvátních reakcí v nečekaných situacích. Když jsou žáci pravidelně školeni v oblasti bezpečnostních postupů, jako jsou evakuace nebo způsoby komunikace s učiteli v případě hrozby, mohou se stát důležitými partnery v zajištění bezpečnosti.⁸⁵ Školy by měly proto pravidelně zařazovat do výuky témata spojená s bezpečností a krizovou připraveností, aby tak vytvořily prostředí, kde každý student chápe význam preventivních opatření.

⁸³ ASTOR, R., GUERRA, N., VAN ACKER, R. *How can we improve school safety research?* Educational researcher, 2010, 39.1: 69-78.

⁸⁴ BALABÁN, M., a STEJSKAL, L. *Kapitoly o bezpečnosti*. 2., změn a dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010, s. 59.

⁸⁵ GLEW, G., et al. *Bullying and school safety*. The Journal of pediatrics, 2008, 152.1: 123-128. e1.

6 Výzkumná část

Pro dosažení cílů práce byly využity různé metody analýzy a hodnocení bezpečnostních opatření. Nejprve byla provedena literární rešerše, která se zaměřila na odborné publikace, legislativní normy a krizový management ve školách, což poskytlo teoretický rámec a vymezení klíčových pojmů.

V analytické části byla aplikována metoda analýzy rizik, která identifikovala možné hrozby a zhodnotila bezpečnostní opatření školy. Tato analýza vycházela z dostupné dokumentace školy a rozhovorů s pracovníky, přičemž cílem bylo posoudit aktuální stav a efektivitu přijatých opatření.

Dále byla využita metoda srovnání, která porovnávala současná bezpečnostní opatření Základní školy v Hluboké nad Vltavou s doporučenými standardy ochrany měkkých cílů. Toto srovnání bylo založeno na odborné literatuře i zkušenostech z jiných školských zařízení.

V závěrečné fázi byla aplikována metoda syntézy, která spojila získané poznatky a umožnila formulovat komplexní doporučení ke zlepšení bezpečnosti školy. Návrhy zahrnují technická, organizační i vzdělávací opatření, která mohou přispět k vyšší úrovni ochrany měkkých cílů.

6.1 Představení Základní školy v Hluboké nad Vltavou

Základní škola v Hluboké nad Vltavou se nachází v městě s bohatou historickou a kulturní tradicí, což ovlivňuje její unikátní charakter a postavení v regionu. Areál školy je situován v blízkosti turisticky atraktivních lokalit, což přináší nejen příležitosti, ale také specifické výzvy v oblasti zabezpečení. Škola dlouhodobě usiluje o vytváření podmínek pro kvalitní vzdělávání a osobnostní rozvoj žáků, přičemž klade důraz na bezpečné a inspirativní prostředí.

Obrázek 1 Areál Základní školy v Hluboké nad Vltavou

Zdroj: Mapy.cz (2024)

Moderní infrastruktura, spolupráce s místní komunitou a otevřenost vůči novým vzdělávacím trendům činí z této instituce důležitý vzdělávací a společenský pilíř regionu. Právě tyto aspekty poskytují ideální základ pro analýzu bezpečnostních opatření a návrh zlepšení, která budou reflektovat specifika jejího provozu i širšího okolí.

6.2 Struktura vedení a odpovědnost za bezpečnost

Struktura vedení školy zahrnuje několik klíčových pozic, které společně zajišťují efektivní chod školy, její finanční správu a provoz.

- **ředitel školy** je odpovědný za celkové řízení školy, včetně pedagogických, administrativních a organizačních záležitostí. Ve spolupráci se svým

týmem nastavuje dlouhodobé i krátkodobé cíle školy, dohlíží na vzdělávací programy a zajišťuje naplňování legislativních požadavků,

- **zástupce ředitele** podporuje ředitele v jeho činnosti a má na starosti specifické oblasti, jako je organizace výuky, tvorba rozvrhů a koordinace vzdělávacích aktivit. Zajišťuje také operativní řízení školy v nepřítomnosti ředitele,
- **ekonom školy** odpovídá za finanční správu školy, včetně sestavování rozpočtu, jeho kontroly a zajištění efektivního využívání finančních prostředků. Sleduje ekonomické záležitosti a spolupracuje s vedením školy na strategických rozhodnutích,
- **hospodář školy** spravuje provozní finance a materiální zajištění školy. Zajišťuje nákupy, evidenci majetku a další administrativní činnosti spojené s provozem školy,
- **provozní zaměstnanci** zajišťují bezproblémový chod školy na denní bázi. Mezi jejich úkoly patří údržba budov, péče o školní areál, drobné opravy a zajištění čistoty v prostorách školy. Školník a tým provozních zaměstnanců hrají zásadní roli v zajištění technického a provozního zázemí školy,
- **vedoucí školní jídelny** organizuje provoz stravovacího zařízení, plánuje jídelníčky a dohlíží na dodržování hygienických norem. Spolu s týmem kuchařek se stará o přípravu a výdej kvalitní a vyvážené stravy pro žáky a zaměstnance školy.

Tato struktura umožňuje efektivní koordinaci činností v rámci školy a přispívá k zajištění kvalitního vzdělávání i komfortního prostředí pro všechny její uživatele.

Pedagogičtí pracovníci školy tvoří tým odborníků, kteří zajišťují výuku a podporu žáků na všech úrovních vzdělávání. Jejich struktura zahrnuje třídní učitele, vyučující odborných předmětů, asistenty pedagoga a vychovatele školní družiny, čímž je zajištěn komplexní přístup k výchovně-vzdělávacím potřebám žáků.

Třídní učitelé vedou jednotlivé třídy a zajišťují jak výuku hlavních předmětů, tak pedagogickou péči o své svěřence. Koordinují komunikaci mezi školou a rodiči, organizují třídní aktivity a podporují žáky při jejich vzdělávacím a osobnostním rozvoji. Každý ročník na prvním i druhém stupni je zastoupen týmem třídních učitelů, kteří spolupracují na zajištění kvalitní výuky a pozitivního školního prostředí.

Vyučující odborných předmětů přinášejí do výuky specializované znalosti a dovednosti v oblastech, jako jsou cizí jazyky, výtvarná a hudební výchova, informatika nebo tělesná výchova. Podporují žáky v rozvoji jejich talentů a zájmů, často prostřednictvím inovativních přístupů a moderních didaktických metod.

Asistenti pedagoga hrají klíčovou roli při integraci žáků se specifickými vzdělávacími potřebami do výuky. Podporují žáky při zvládnutí učební látky, pomáhají jim v rozvoji sociálních dovedností a usnadňují jejich zapojení do kolektivu. Součástí jejich práce je také úzká spolupráce s učiteli při přípravě a realizaci výukových aktivit.

Vychovatelé školní družiny zajišťují mimoškolní aktivity a volnočasové programy pro děti, které podporují jejich kreativitu, pohybovou aktivitu a rozvoj sociálních vazeb. Organizují hry, soutěže a zájmové činnosti, čímž vytvářejí prostředí pro relaxaci a zábavu po vyučování.

Výuka nepovinných předmětů, jako je například náboženství, je realizována externími pedagogy, kteří obohacují nabídku vzdělávacích programů školy. Tento pestrý a profesionální tým pedagogických pracovníků zajišťuje nejen vysokou úroveň vzdělávání, ale také individuální přístup ke každému žákovi a podporu jejich rozvoje v bezpečném a podnětném prostředí.

Odpovědnost za bezpečnost

Zajištění bezpečnosti ve škole je aspektem jejího fungování, který zahrnuje ochranu žáků, zaměstnanců i návštěvníků před fyzickými, psychickými a materiálními riziky. Tato odpovědnost je rozdělena mezi jednotlivé pracovníky školy, jejichž úkolem je vytvořit prostředí, které podporuje bezpečné vzdělávání a zároveň minimalizuje riziko úrazů, konfliktů či krizových situací. Ve škole je bezpečnost chápána jako komplexní systém zahrnující preventivní opatření, pravidelná školení, krizové plány a průběžnou kontrolu infrastruktury. Tato kapitola se věnuje rozdělení odpovědností v této oblasti, popisu jednotlivých opatření a specifikům, která přispívají k celkovému zajištění bezpečnosti.

- **celková odpovědnost za bezpečnost:** odpovědnost za bezpečnost ve škole je komplexní a zahrnuje širokou škálu povinností, které jsou rozděleny mezi vedení školy, pedagogické pracovníky a provozní zaměstnance.

Ředitel školy jako statutární zástupce nese hlavní odpovědnost za zajištění bezpečného prostředí pro všechny žáky, zaměstnance a návštěvníky školy. Mezi jeho úkoly patří vytvoření a implementace školního řádu, který obsahuje pravidla týkající se bezpečnosti, krizové plány a opatření pro mimořádné situace. Ředitel také dohlíží na školení zaměstnanců v oblasti bezpečnosti práce a první pomoci a zajišťuje, aby škola splňovala zákonné a hygienické normy,

- **odpovědnost zástupce ředitele a pedagogického sboru:** zástupce ředitele má v této oblasti koordinační roli, zejména pokud jde o organizaci školních aktivit a výukových programů zohledňujících bezpečnostní pravidla. Pedagogičtí pracovníci jsou pak odpovědní za zajištění bezpečnosti během výuky, přestávek a školních akcí. To zahrnuje dohled nad žáky, dodržování zásad bezpečného chování v učebnách, na chodbách a venkovních prostorách školy, a také včasnou reakci na nebezpečné situace. V případě výletů nebo jiných mimoškolních aktivit pedagogové zajišťují, aby byly dodrženy všechny bezpečnostní požadavky, jako je počet dozoru nebo používání ochranných pomůcek,
- **role školníka a provozních zaměstnanců:** školník a provozní zaměstnanci jsou odpovědní za technické zabezpečení budovy a školního areálu. Školník zajišťuje pravidelnou údržbu, opravy a kontrolu technického stavu budovy, včetně elektrických a plynových zařízení, vytápění a osvětlení. Dále dohlíží na uzamykání a zabezpečení prostor po vyučování. Provozní zaměstnanci mají na starosti úklid a udržování hygienických standardů, čímž přispívají k prevenci rizik spojených s nedostatečnou čistotou nebo nepořádkem. Jejich úkolem je také identifikovat a hlásit potenciální nebezpečí, jako jsou rozbité dveře, kluzké podlahy nebo nesprávně uložené materiály.
- **bezpečnostní pravidla ve školní jídelně:** ve školní jídelně je kladen velký důraz na hygienu a bezpečnost při přípravě a podávání jídel. Vedoucí školní jídelny spolu s kuchařkami zodpovídá za dodržování hygienických předpisů, správné skladování potravin a prevenci rizik spojených s manipulací s potravinami. Pracovníci jídelny jsou pravidelně školeni v oblasti hygieny a bezpečnosti práce, což zahrnuje i postupy pro případ vzniku požáru nebo jiné mimořádné situace. Školní jídelna také zajišťuje bezpečnost žáků během obědů, například prostřednictvím organizace

provozu, aby nedocházelo k nebezpečným situacím, jako je přeplnění prostor,

- **školení a prevence v oblasti bezpečnosti:** škola organizuje pravidelná školení pro zaměstnance, která se zaměřují na prevenci úrazů, zvládání krizových situací a poskytování první pomoci. Tato školení zahrnují praktické nácviky evakuace a simulace situací, jako je požár nebo jiná mimořádná událost. Kromě toho škola zajišťuje také osvětu mezi žáky, například prostřednictvím třídnických hodin, kde jsou probírány zásady bezpečného chování. Důraz je kladen na prevenci šikany, kyberšikany a jiných forem rizikového chování, což je nezbytné pro vytvoření bezpečného prostředí nejen po fyzické, ale i psychické stránce,
- **krizový plán a mimořádné situace:** škola má zpracovaný krizový plán, který stanovuje postupy pro zvládání mimořádných událostí, jako jsou požár, únik plynu, evakuace při přírodní katastrofě nebo nebezpečný incident v okolí školy. Tento plán zahrnuje rozdělení kompetencí mezi zaměstnance, přesné postupy pro komunikaci s integrovaným záchranným systémem a způsob informování rodičů. Pedagogičtí pracovníci i provozní zaměstnanci jsou s tímto plánem pravidelně seznamováni a účastní se nácviků jeho realizace. Díky těmto opatřením je škola připravena efektivně reagovat na nečekané situace a minimalizovat jejich dopady na žáky i zaměstnance.

Struktura rolí je ve škole navržena tak, aby zajistila efektivní fungování všech oblastí vzdělávání a provozu. Každá pozice má jasně definované odpovědnosti, které se vzájemně doplňují a podporují. Vedení školy zajišťuje strategické řízení, koordinaci výuky a administrativní podporu, zatímco pedagogický sbor se zaměřuje na kvalitní vzdělávání a výchovu žáků. Provozní zaměstnanci a pracovníci školní jídelny zajišťují technické, hygienické a stravovací zázemí, které přispívá k pohodlí a bezpečnosti celé komunity školy. Tento systém jasně vymezených kompetencí umožňuje efektivní spolupráci všech zaměstnanců a vytváří harmonické prostředí, které podporuje vzdělávací i společenské cíle školy.

7 Analýza aktuálního stavu zabezpečení školy

Zabezpečení školního prostředí je nezbytným předpokladem pro zajištění bezpečí žáků, zaměstnanců i návštěvníků a zároveň klíčovým prvkem pro efektivní průběh vzdělávacího procesu. Aktuální stav zabezpečení školy odráží dlouhodobé úsilí vedení školy o vytvoření bezpečného a inspirativního prostředí. Zabezpečení školy je řešeno komplexně, zahrnuje technická opatření, organizační pravidla a prevenci potenciálních rizik. Tato analýza si klade za cíl zmapovat stávající opatření, identifikovat silné stránky současného systému a odhalit oblasti, které vyžadují další pozornost a zlepšení.

Hlavní pozornost je věnována fyzickému zabezpečení budovy a školního areálu, prevenci proti neoprávněnému vstupu, protipožární ochraně a opatřením pro zvládání mimořádných situací. Současně se analýza zaměřuje na organizační aspekty, jako je dodržování bezpečnostních pravidel při výuce, přestávkách a mimoškolních aktivitách, a na pravidelnou osvětu žáků i zaměstnanců. Cílem je posoudit efektivitu jednotlivých opatření a připravit podklady pro případné úpravy či rozšíření zabezpečení tak, aby odpovídalo současným požadavkům a standardům.

7.1 Posouzení současných bezpečnostních opatření ve škole

Současná bezpečnostní opatření školy zahrnují několik prvků zaměřených na ochranu fyzického prostoru. Vstup do školní budovy je kontrolován pomocí elektronického zámku s videotelefonem, který umožňuje monitorovat a regulovat přístup návštěvníků. Tento systém minimalizuje riziko neoprávněného vstupu, především během výuky. Školní areál je chráněn oplocením ze tří stran, z čelní strany areálu školy oplocení chybí, jelikož samostatná budova tvoří vstup do areálu. Kamera na hlavním vstupu zajišťuje průběžný dohled, přesto však chybí komplexnější kamerový systém, který by monitoroval části areálu, jako jsou hřiště a parkoviště. To představuje slabinu, kterou je třeba v budoucnu posílit.

Škola má zavedený funkční protipožární systém, který zahrnuje detektory kouře a hasicí přístroje rozmístěné v souladu s legislativními požadavky. Evakuační plány jsou přehledně umístěny ve všech budovách a pravidelně aktualizovány. Důraz na praktické nácviky evakuace je pozitivním aspektem, který podporuje připravenost žáků i

zaměstnanců na krizové situace. Analýza však ukázala, že tato cvičení se konají pouze jednou ročně, v budoucnu by bylo vhodné jejich frekvenci zvýšit.

Pedagogický dozor během přestávek a mimoškolních aktivit je zásadním nástrojem prevence úrazů a konfliktů mezi žáky. Škola zajišťuje dostatečný počet pedagogů, kteří dohlíží na bezpečnost dětí, zejména na exponovaných místech, jako jsou chodby a venkovní hřiště. Přesto analýza odhalila, že některá riziková místa, například méně frekventované části areálu, nejsou během přestávek dostatečně pokryta dozorem. Doplnění dozorových pozic by výrazně přispělo k prevenci incidentů a zvýšení pocitu bezpečí. Škola věnuje zvýšenou pozornost prevenci šikany a dalších forem rizikového chování.

Během školního roku základní školu pravidelně navštěvuje pracovník Policie ČR z oddělení tisku a prevence, který ve všech třídách na škole realizuje přednášky na témata dopravní výchova, osobní bezpečí, bezpečný internet, nebezpečí virtuální reality a trestní odpovědnost mládeže, přičemž konkrétní obsah je přizpůsoben objednavce školy. Zavedení třídnických hodin, besed a preventivních programů je efektivním krokem, který podporuje bezpečné klima mezi žáky. Vedení školy spolupracuje s výchovnými poradci a školním psychologem, což umožňuje rychle identifikovat a řešit problémy. Nicméně absence jasně definovaných postupů pro řešení kyberšikany a digitální bezpečnosti naznačuje prostor pro zlepšení, zejména vzhledem k rostoucímu vlivu moderních technologií na chování žáků.

Krizová komunikace je nedílnou součástí bezpečnostních opatření školy. Současný systém zahrnuje pravidelné informování zaměstnanců a rodičů o bezpečnostních pravidlech, avšak prostor pro zlepšení spočívá v rychlosti a efektivitě přenosu informací během mimořádných situací. Zavedení moderního komunikačního systému, například mobilní aplikace nebo automatických notifikací, by umožnilo rychlejší reakce a lepší koordinaci. Dále je třeba zhodnotit, zda krizové plány reflektují aktuální hrozby, jako jsou technologická rizika nebo specifické situace v regionu, a podle potřeby je aktualizovat.

Škola plánuje rozšíření svých prostor v reakci na rostoucí počet obyvatel města, přičemž realizace tohoto záměru bude záviset na finančních možnostech městského rozpočtu.

7.2 Vyhodnocení úrovně zabezpečení fyzických, technických a organizačních opatření

Fyzická opatření školy jsou zaměřena na ochranu budovy a areálu před neoprávněným vstupem a na prevenci úrazů. Škola disponuje oplocením, které vymezuje její areál, a vstup je kontrolován elektronickým systémem s videotelefonem. Toto řešení zajišťuje přístup pouze autorizovaným osobám, což výrazně snižuje riziko vnějšího ohrožení. Nicméně analýza ukázala, že oplocení nevykazuje dostatečnou pevnost na některých méně frekventovaných místech, což by mohlo být využito jako slabé místo při pokusu o neoprávněný vstup. Doporučuje se také posílení ochrany venkovních prostor, například zavedením kamerového systému s nočním viděním, který by rozšířil možnosti monitoringu mimo pracovní dobu.

Technické zabezpečení školy zahrnuje prvky, které zvyšují bezpečnost žáků a zaměstnanců v každodenním provozu. Kromě elektronického zámku na vstupních dveřích je škola vybavena protipožárními detektory, hasicími přístroji a evakuačními plány umístěnými na viditelných místech. Současné technické vybavení však vykazuje určité mezery, například absenci centrálního kamerového systému, který by umožňoval efektivní dohled nad celým areálem. Tento nedostatek může omezovat schopnost školy rychle reagovat na mimořádné situace, jako je neoprávněný pohyb nebo vandalismus. Doplnění technologií, jako jsou čidla pohybu nebo centrální monitorovací stanice, by mohlo výrazně zvýšit úroveň bezpečnosti.

Organizační opatření, která jsou součástí bezpečnostního systému, zahrnují pravidelné školení zaměstnanců, dohled nad žáky během výuky i přestávek a jasně stanovené postupy pro řešení mimořádných situací. Tyto aktivity jsou efektivně implementovány a přispívají k vytvoření bezpečného prostředí pro žáky i personál. Analýza však odhalila, že některé postupy, například organizace dohledu během přestávek, nejsou dostatečně pružné a nezohledňují potřebu pokrytí rizikových míst, jako jsou méně frekventované části areálu, dále školení zaměstnanců je nedostačující, kvůli omezeným finančním možnostem školy.

Preventivní programy zaměřené na šikanu a další formy rizikového chování jsou důležitou součástí bezpečnostní politiky školy. Škola využívá třídnické hodiny, besedy a tematické workshopy, které podporují osvětu mezi žáky a rozvíjejí jejich dovednosti pro zvládání konfliktů. Tyto aktivity mají pozitivní vliv na klima školy, přesto by bylo vhodné

rozšířit prevenci i do oblasti digitální bezpečnosti, která se stává stále aktuálnější vzhledem k narůstajícímu výskytu kyberšikany. Zavedení pravidelných vzdělávacích programů zaměřených na bezpečné používání technologií by mohlo přispět k eliminaci tohoto rizika.

Krizová připravenost školy zahrnuje zavedení krizových plánů, které pokrývají různé typy mimořádných situací, včetně požárů, úniků plynu nebo evakuace. Tato opatření jsou pravidelně aktualizována a zaměstnanci se účastní praktických nácviků, což zvyšuje jejich připravenost reagovat na neočekávané události. Analýza však naznačila, že krizová komunikace by mohla být efektivnější, například prostřednictvím zavedení digitálního systému, který by umožnil rychlé informování všech zainteresovaných stran. Tato opatření by zvýšila nejen rychlost reakce, ale i pocit bezpečí u všech uživatelů školy.

7.3 Identifikace nedostatků a slabin v bezpečnostním systému školy

Bezpečnostní systém školy vykazuje celkově dobré nastavení, ale detailní analýza odhalila několik významných slabin, které je třeba řešit. První identifikovaný nedostatek se týká oplocení školního areálu. Přestože oplocení odděluje veřejný prostor od školních prostor, na několika místech vykazuje opotřebení, a jeho pevnost by mohla být zpochybněna v případě pokusu o neoprávněný vstup. Tento problém je zvláště patrný v méně frekventovaných částech areálu, kde není zajištěn dohled ani technická ochrana, jako jsou kamery nebo čidla pohybu.

Další slabinou je absence komplexního kamerového systému. Ačkoli je vstup do školy monitorován kamerou a kontrolován elektronickým zámekem, chybí pokrytí hlavních částí areálu, jako jsou hřiště, parkoviště a okolí budovy. To omezuje možnosti efektivního monitoringu a rychlé reakce na neobvyklé situace, jako je vandalismus nebo neoprávněný pohyb osob v prostorách školy. Rozšíření kamerového systému by mohlo výrazně zlepšit bezpečnostní situaci, zejména mimo pracovní dobu.

Organizační opatření spojená s dohledem nad žáky vykazují jisté mezery, zejména během přestávek a mimoškolních aktivit. Některé méně frekventované části školního areálu, jako jsou zadní dvory nebo odlehlé kouty hřiště, nejsou během přestávek dostatečně pokryty pedagogickým dozorem. To může vést k nepozorovaným konfliktům

mezi žáky nebo jiným nežádoucím situacím. Přerozdělení dozorových pozic a zvýšení počtu dohlížejících osob by výrazně přispělo ke zvýšení bezpečnosti.

Protipožární opatření školy jsou na dobré úrovni, ale určité slabiny byly identifikovány v oblasti únikových cest. Některé chodby a schodiště jsou občas zablokovány dočasně skladovaným materiálem, což by v případě mimořádné situace mohlo bránit hladké evakuaci. Tento problém vyžaduje pravidelný monitoring a přísné dodržování pravidel týkajících se volných únikových cest, aby byla zajištěna plná připravenost na krizové situace.

Kybernetická bezpečnost je další oblastí, která vykazuje nedostatky. Škola sice věnuje pozornost prevenci šikany a rizikového chování, avšak problematika kyberšikany a digitální bezpečnosti není dostatečně pokryta. Chybí pravidelné vzdělávací programy zaměřené na bezpečné používání technologií a sociálních sítí. S ohledem na stále větší zapojení digitálních technologií do výuky i volného času žáků je toto riziko stále aktuálnější a vyžaduje cílené aktivity zaměřené na jeho eliminaci.

Krizová komunikace představuje poslední slabinu identifikovanou v rámci bezpečnostního systému školy. Stávající způsoby informování zaměstnanců a rodičů o mimořádných situacích jsou funkční, ale z hlediska rychlosti a flexibility by mohly být vylepšeny. Zavedení moderních technologií, jako jsou mobilní aplikace nebo automatické notifikace, by zajistilo rychlejší přenos informací a lepší koordinaci při řešení krizových situací. Tato změna by nejen zvýšila efektivitu krizové komunikace, ale také přispěla k větší důvěře všech zúčastněných stran v bezpečnostní systém školy.

7.4 Odpovědi na výzkumné otázky

Podkladem pro odpovědi na výzkumné otázky se staly výstupy teoretické části práce a rešerše a následná analýza interních materiálů školy.

VO1: „*Jaká jsou hlavní bezpečnostní rizika spojená s ochranou měkkých cílů v prostředí základní školy?*“

Odpověď: Hlavní bezpečnostní rizika spojená s ochranou měkkých cílů ve škole zahrnují neoprávněný vstup do budovy, šikanu, kyberšikanu a konfliktní situace během přestávek

či mimoškolních aktivit. Další hrozbou jsou mimořádné události, jako požár nebo únik nebezpečných látek. Riziko představuje i nedostatečný dohled nad méně frekventovanými částmi areálu, například zadními dvorky a hřišti, která mohou být zneužita k nevhodnému chování. V oblasti digitální bezpečnosti roste riziko šíření nevhodného obsahu mezi žáky prostřednictvím online platform. K fyzickým bezpečnostním slabinám patří omezená životnost oplocení a absence kamerového systému, což omezuje možnost včasné reakce na potenciální hrozby.

VO2: „*Jak efektivní jsou současná bezpečnostní opatření a kde jsou jejich slabá místa?*“

Odpověď: Současná bezpečnostní opatření jsou částečně efektivní, zejména v oblasti protipožárních opatření, kontroly vstupu do budovy a organizačních pravidel spojených s dohledem nad žáky. Elektronický zámek na hlavním vstupu a videotelefon poskytují kontrolu nad přístupem do budovy, zatímco evakuační plány a pravidelné nácviky evakuace zajišťují připravenost na mimořádné situace. Slabá místa však zahrnují absenci komplexního kamerového systému, který by pokryl celý areál, a nedostatečnou pevnost a kvalitu oplocení na odlehlých částech areálu. V oblasti prevence kyberšikany chybí systematická edukace žáků a pedagogů o bezpečném používání technologií, což představuje rostoucí výzvu.

VO3: „*Jaká preventivní a reaktivní opatření mohou být zavedena ke zvýšení bezpečnosti?*“

Odpověď: Preventivní opatření by měla zahrnovat modernizaci fyzického zabezpečení, jako je posílení oplocení, zavedení komplexního kamerového systému s monitorovacím centrem a zvýšení počtu pedagogických dozorů během přestávek. Dále by bylo vhodné zorganizovat pravidelné vzdělávací programy zaměřené na prevenci šikany, kyberšikany a bezpečné používání digitálních technologií. Reaktivní opatření by měla zahrnovat zavedení moderních komunikačních technologií pro rychlé informování o mimořádných situacích, například prostřednictvím mobilních aplikací nebo automatických notifikací pro zaměstnance a rodiče. Rovněž je třeba vytvořit jasné krizové plány pro řešení specifických situací, jako jsou technologické hrozby nebo evakuace při ohrožení školy z vnějších zdrojů. Tyto návrhy by společně výrazně zvýšily úroveň bezpečnosti a připravenost školy reagovat na potenciální rizika.

8 Návrhy opatření ke zvýšení bezpečnosti

Bezpečnost v jakémkoli prostředí je neoddělitelně spjata s prevencí a efektivními opatřeními, která minimalizují rizika a zajišťují ochranu osob i majetku. Návrhy opatření v této oblasti musí vycházet z důkladné analýzy rizik, aktuální legislativy a specifických podmínek daného prostředí. Je nezbytné se zaměřit na kombinaci preventivních aktivit, technologických nástrojů a organizačních změn, které společně přispějí k vytvoření prostředí s vyšší úrovní ochrany. V této kapitole budou představena doporučení, která reflektují výsledky provedených analýz a aktuální trendy v oblasti bezpečnosti.

Význam bezpečnostních opatření narůstá vzhledem k rostoucí dynamice rizik a komplexnosti prostředí, kde se tato opatření uplatňují. Je nezbytné, aby doporučení odpovídala jak technickým možnostem, tak požadavkům na efektivitu a udržitelnost v dlouhodobém horizontu. Kapitola se zaměří na konkrétní návrhy, které reflektují potřeby moderních bezpečnostních přístupů, včetně preventivních a reaktivních opatření. Jednotlivé návrhy budou formulovány tak, aby je bylo možné snadno implementovat v praxi, a to s ohledem na dostupné zdroje a priority organizace či prostředí, kde budou uplatněny.

8.1 Preventivní a reaktivní opatření ke snížení rizik

Zajištění bezpečného prostředí na základní škole je podmíněno zavedením preventivních opatření zaměřených na minimalizaci rizik spojených s každodenním provozem školy. Prvním krokem je vytvoření důkladného systému identifikace možných rizikových situací. Škola by měla pravidelně provádět kontrolu prostor, zahrnující školní budovu, tělocvičnu, venkovní hřiště i přilehlé komunikace. Doporučuje se zavést elektronický systém hlášení závad a nebezpečných míst, který umožní zaměstnancům i rodičům snadno upozorňovat na vzniklé problémy. Tento systém může být propojen s mobilní aplikací, díky níž bude možné rychle reagovat na aktuální hrozby.

Další preventivní opatření by mělo spočívat v pravidelném školení zaměstnanců o postupech při mimořádných událostech. Zaměstnanci školy, včetně učitelů, správních pracovníků a školníka, by měli absolvovat kurzy zaměřené na zvládání krizových situací, jako jsou evakuace, první pomoc či reakce na výskyt nebezpečného jednání ze strany žáků nebo cizích osob. Škola by rovněž měla vypracovat manuály s přesnými postupy pro jednotlivé situace, které budou dostupné na každém pracovišti. Tyto dokumenty by

měly být pravidelně aktualizovány na základě změn legislativy i zkušeností z předchozích událostí.

Pro posílení prevence mezi žáky by škola měla zavést programy zaměřené na posílení vědomostí o bezpečnosti a odpovědném chování. Tyto programy mohou být součástí hodin občanské výchovy nebo realizovány formou tematických workshopů. Doporučuje se spolupracovat s odborníky z řad policie či záchranných složek, kteří mohou dětem názorně ukázat, jak reagovat v krizových situacích. Rovněž je vhodné zavést pravidelné bezpečnostní cvičení, která by simulovala různé scénáře, jako například požár, únik nebezpečné látky nebo invazi neautorizované osoby do školního areálu.

V oblasti reaktivních opatření je nutné zajistit funkční a dostupné komunikační kanály pro rychlou výměnu informací mezi vedením školy, zaměstnanci, rodiči a bezpečnostními složkami. Škola by měla být vybavena systémem varování, který umožní rychle upozornit na nebezpečí, například prostřednictvím mobilní aplikace nebo rozhlasového systému. Kromě toho je vhodné vytvořit krizový tým složený ze zástupců jednotlivých zaměstnaneckých skupin, který by okamžitě reagoval na mimořádné situace. Tento tým by měl být vyškolen v krizové komunikaci a rozhodovacích procesech, aby minimalizoval chaos a urychlil řešení situace.

Jedním z aspektů reaktivních opatření je také následná péče o žáky a zaměstnance po krizových událostech. Škola by měla zajistit přístup k psychologické podpoře, a to jak pro děti, tak pro učitele, kteří mohli být událostí zasaženi. Spolupráce s odborníky, jako jsou školní psychologové či externí krizoví poradci, by měla být samozřejmostí. V případě závažných incidentů je důležité organizovat reflexní setkání, kde se budou probírat zkušenosti a možnosti zlepšení. Tyto aktivity mohou pomoci škole lépe se připravit na podobné situace v budoucnosti a zvýšit pocit bezpečí všech zúčastněných.

8.2 Moderní technologie a jejich využití při ochraně měkkých cílů

Moderní technologie nabízejí široké možnosti při zajištění ochrany měkkých cílů, jako je základní škola. Jedním z nejúčinnějších opatření je instalace kamerového systému s vysokým rozlišením, který umožňuje nepřetržitý monitoring školního areálu. Kamery by měly být strategicky rozmístěny tak, aby pokrývaly vstupní prostory, chodby, školní dvůr i méně frekventované části budovy, jako jsou únikové východy nebo skladové

prostory. Moderní kamerové systémy navíc umožňují detekci podezřelého chování, což může pomoci předcházet rizikovým situacím. Škola by měla zajistit, aby k záznamům měli přístup pouze oprávnění pracovníci, a zároveň by měly být data zabezpečena proti neoprávněnému přístupu.

Dalším doporučeným opatřením je implementace elektronického systému kontroly vstupu. Každý zaměstnanec školy by měl mít přístupovou kartu, která mu umožní vstup do konkrétních částí budovy. U žáků a jejich rodičů lze využít technologii PIN kódů nebo biometrických údajů, jako je otisk prstu, pro vstup do areálu školy. Tím se zajistí, že se do budovy nedostanou nepovolané osoby. Vstupní dveře by měly být vybaveny automatickými zámky a možností okamžitého uzamčení v případě hrozby. Tento systém by měl být integrován s kamerovým monitoringem, což umožní efektivní dohled a kontrolu.

Technologie také nabízejí efektivní nástroje pro krizovou komunikaci. Škola může využít mobilní aplikace, které zaměstnancům i rodičům poskytují okamžité informace o mimořádných událostech. Aplikace by mohla být propojena s kamerovým systémem a dalšími bezpečnostními prvky, což by umožnilo vedení školy rychle a efektivně reagovat na krizové situace. Navíc by aplikace mohla obsahovat funkci pro hlášení podezřelého chování nebo jiných rizikových faktorů. Tento nástroj by přispěl k vytvoření transparentního a bezpečného prostředí pro všechny zúčastněné.

Z hlediska preventivních opatření lze využít moderní technologie pro vzdělávání a zvyšování povědomí o bezpečnosti. Škola by mohla zavést interaktivní vzdělávací programy zaměřené na krizové situace, které by byly dostupné prostřednictvím tabletů nebo počítačů. Žáci by se mohli prostřednictvím simulací naučit, jak se zachovat při požáru, evakuaci nebo při jiném nebezpečí. Tyto programy by mohly být vytvořeny ve spolupráci s odborníky na bezpečnost a měly by být pravidelně aktualizovány podle nejnovějších poznatků.

Pro ochranu školy lze rovněž využít senzory a detektory, které monitorují potenciálně nebezpečné situace. Jedná se o senzory kouře, plynu, pohybu nebo narušení oken a dveří. Tyto technologie mohou být napojeny na centrální ovládací systém, který automaticky upozorní vedení školy nebo příslušné složky na nebezpečí. Například senzory pohybu by mohly detekovat neautorizované vstupy během nočních hodin, což by

zvýšilo ochranu školního majetku. Tyto senzory by měly být pravidelně testovány a udržovány, aby byla zajištěna jejich funkčnost v případě potřeby.

8.3 Návrh krizového plánu a cvičení pro případ bezpečnostního incidentu

Při přípravě krizového plánu základní školy je nezbytné detailně popsat postupy pro zvládání různých bezpečnostních incidentů. Škola by měla mít k dispozici dokument, který stanoví přesné kroky pro situace, jako je požár, únik nebezpečných látek, narušení bezpečnosti ze strany cizí osoby nebo zdravotní mimořádnosti. Tento plán by měl být rozdělen na jednotlivé scénáře, kde budou jasně vymezeny odpovědnosti všech zaměstnanců. V případě požáru by plán obsahoval pokyny pro okamžitou evakuaci, určení shromaždišť a následnou kontrolu přítomnosti všech osob. K tomu je nezbytné pravidelně aktualizovat kontakty na záchranné složky a zajistit, aby byly snadno dostupné všem zaměstnancům.

Efektivita krizového plánu závisí na důkladném proškolení zaměstnanců školy. Pravidelná školení by měla zahrnovat teoretickou část, která vysvětlí základní principy krizového řízení, a praktické simulace, které umožní zaměstnancům vyzkoušet si konkrétní situace. Kromě zaměstnanců by mělo být školeny také vedení školy, které bude při krizové situaci rozhodovat o dalším postupu a koordinovat jednotlivé kroky. Doporučuje se také zapojení školního psychologa, který by mohl nabídnout podporu žákům i zaměstnancům po mimořádné události.

Pravidelná krizová cvičení by měla být jedním z hlavních nástrojů pro přípravu na mimořádné situace. Škola by měla organizovat alespoň dvě cvičení ročně, přičemž jedno by bylo zaměřeno na evakuaci a druhé na jiný typ incidentu, například vniknutí cizí osoby do budovy. Při cvičení by měl být přítomen i odborný dozor, například z řad hasičského záchranného sboru nebo policie, kteří by mohli poskytnout zpětnou vazbu a doporučení pro zlepšení. Důležitou součástí cvičení je také následná analýza, která zhodnotí efektivitu provedených kroků a identifikuje slabá místa, na která je třeba se zaměřit v budoucnu.

Součástí krizového plánu by mělo být i zajištění potřebného technického vybavení pro krizové situace. Škola by měla být vybavena nouzovými bateriemi, hasicími přístroji,

lékárničkami a ochrannými prostředky, jako jsou roušky nebo ochranné štíty. V každé třídě by měl být dostupný krizový balíček obsahující seznam kontaktů, plán úniku a základní vybavení pro první pomoc. Toto vybavení by mělo být pravidelně kontrolováno a udržováno v plně funkčním stavu. Navíc by mělo být jasně označeno a snadno dostupné v případě potřeby.

Komunikace během bezpečnostního incidentu je důležitá pro zajištění koordinovaného postupu všech zúčastněných. Škola by měla mít vytvořen systém okamžitého upozornění, například prostřednictvím školního rozhlasu nebo textových zpráv pro zaměstnance. Tento systém by měl umožnit rychlé šíření informací o situaci a pokynech k dalším krokům. Důležité je také zajistit komunikaci s rodiči, kteří by měli být informováni o situaci prostřednictvím hromadné zprávy nebo mobilní aplikace. Komunikace musí být jasná, stručná a přizpůsobená aktuálnímu vývoji situace.

Neméně důležitým krokem je zajištění podpory po skončení incidentu. Škola by měla mít připravený plán, jak poskytnout psychologickou pomoc žákům i zaměstnancům, kteří mohli být incidentem zasaženi. Doporučuje se spolupráce se školním psychologem nebo externím krizovým poradcem, kteří mohou organizovat skupinová nebo individuální setkání. Navíc je vhodné pořádat reflexní setkání zaměstnanců, kde by se analyzovala efektivita krizového plánu a diskutovaly návrhy na jeho další zlepšení. Tím se zajistí kontinuální zvyšování připravenosti školy na další možné incidenty.

9 Vzdělávání a osvěta

Vzdělávání a osvěta v oblasti bezpečnosti představují zásadní součást prevence na základní škole. Cílem je zvýšit povědomí žáků, zaměstnanců i rodičů o možných rizicích a o postupech, jak těmto rizikům předcházet nebo na ně adekvátně reagovat. Škola by měla pravidelně organizovat vzdělávací akce zaměřené na aktuální bezpečnostní témata, jako je ochrana před kybernetickými hrozbami, zvládání krizových situací nebo zásady první pomoci. Tyto aktivity by měly být začleněny nejen do výuky, ale i do mimoškolních programů, aby oslovily co nejširší spektrum účastníků. Důraz by měl být kladen na interaktivní formy výuky, které podporují aktivní zapojení všech zúčastněných.

Kromě vzdělávacích aktivit zaměřených na žáky je důležité pracovat také se zaměstnanci a rodiči. Pro učitele a další zaměstnance školy je vhodné organizovat odborná školení vedená specialisty z oblasti bezpečnosti nebo krizového řízení. Rodiče by mohli být zapojeni prostřednictvím tematických workshopů nebo informačních kampaní, které by probíhaly během třídních schůzek či jiných školních akcí. Škola by rovněž mohla vytvořit informační materiály, jako jsou letáky nebo online kurzy, které by byly snadno dostupné a praktické. Tím by se zajistilo, že celá školní komunita bude lépe připravena na zvládání rizik a přispěje ke zvýšení bezpečnosti všech osob pohybujících se ve školním prostředí.

9.1 Programy a školení pro žáky, pedagogy a zaměstnance školy

Programy a školení zaměřené na žáky základní školy by měly být koncipovány tak, aby odpovídaly jejich věku a schopnostem. Pro mladší žáky se doporučuje interaktivní forma vzdělávání, například formou her, animovaných videí nebo dramatických scénářů, které demonstrují, jak se chovat v rizikových situacích. Témata by mohla zahrnovat zásady bezpečného přecházení silnice, ochranu před cizími osobami, základní kroky první pomoci nebo chování při požáru. Pro starší žáky by programy mohly být rozšířeny o složitější témata, jako je prevence kyberšikany, správné používání sociálních sítí a bezpečnost v online prostředí. Škola by také mohla spolupracovat s odborníky, kteří by do programu zapojili reálné příklady a případové studie.

Školení pro pedagogy by mělo být orientováno na zvládání krizových situací ve školním prostředí a na zajištění bezpečnosti žáků během výuky i mimo ni. Doporučuje se, aby učitelé absolvovali pravidelné tréninky, které by je připravily na situace, jako jsou

evakuace, první pomoc při zranění žáka nebo řešení případů agresivního chování. Součástí školení by měla být také orientace na prevenci rizik, například rozpoznávání signálů šikany nebo ohroženého chování žáků. Tato školení by měla být vedena specialisty na krizové řízení a psychologii, kteří mohou učitelům poskytnout praktické rady a nástroje pro zvládání neobvyklých situací.

Zaměstnanci školy, jako jsou školníci, administrativní pracovníci nebo kuchařky, by také měli být zapojeni do školení zaměřených na bezpečnost. Je důležité, aby tito zaměstnanci věděli, jak postupovat při mimořádných událostech, například při zajištění evakuace nebo při komunikaci s externími složkami, jako je policie nebo hasiči. Pro tyto účely by mohla škola organizovat praktická cvičení, kde by zaměstnanci simulovali různé scénáře a nacvičovali konkrétní kroky. Například školník by měl být připraven řešit technické problémy, které by mohly ohrozit bezpečnost, zatímco administrativní pracovníci by měli umět efektivně předávat informace rodičům i příslušným orgánům.

Dalším důležitým prvkem je zavedení specializovaných vzdělávacích programů, které by byly dostupné jak zaměstnancům, tak žákům. Škola by mohla vytvořit dlouhodobý projekt zaměřený na bezpečnost, který by zahrnoval tematické týdny, během nichž by se všechny aktivity věnovaly konkrétnímu bezpečnostnímu tématu. Například během "Týdne bezpečnosti" by mohly probíhat workshopy s policií, ukázky práce hasičů a zdravotníků, nebo přednášky odborníků na kyberbezpečnost. Tento přístup by umožnil propojit teorii s praxí a vytvořit prostor pro otázky a diskusi.

Vyhodnocení efektivity těchto programů a školení by mělo být pravidelně prováděno vedením školy a případně i externími odborníky. Na základě zpětné vazby od žáků, učitelů a dalších zaměstnanců by mohly být programy dále upravovány a přizpůsobovány aktuálním potřebám. Součástí hodnocení by mohlo být i zapojení rodičů, kteří by měli možnost vyjádřit své názory na prováděné aktivity. Tento proces zajistí, že škola bude připravena nejen na současné hrozby, ale i na nové výzvy, které se mohou objevit v budoucnosti.

9.2 Spolupráce s rodiči, policií a dalšími institucemi

Spolupráce s rodiči představuje jeden z hlavních pilířů při vytváření bezpečného prostředí na základní škole. Škola by měla pravidelně informovat rodiče o svých

opatřeních a aktivitách v oblasti bezpečnosti. Doporučuje se pořádat tematicky zaměřené schůzky, na nichž by byli rodiče seznámeni s krizovým plánem školy, postupy při mimořádných situacích a možnostmi, jak mohou sami přispět ke zvyšování bezpečnosti. Na těchto setkáních by mohli odborníci, například psychologové nebo členové bezpečnostních složek, rodičům nabídnout rady týkající se prevence rizikového chování u dětí. Navíc by škola mohla vytvořit informační brožury nebo online materiály, které by rodičům poskytly praktické návody, jak se zapojit do preventivních aktivit.

Policie představuje důležitého partnera při ochraně školy a jejích žáků. Škola by měla s policií spolupracovat na pravidelné bázi, a to nejen při řešení konkrétních incidentů, ale také při preventivních programech. Doporučuje se, aby policisté pravidelně navštěvovali školu a vedli přednášky pro žáky na téma prevence kriminality, bezpečné chování na internetu nebo ochrana před cizími osobami. Společně s policií by mohla škola organizovat i praktická cvičení, která by simulovala různé krizové situace, například evakuaci při ohrožení nebo bezpečné opuštění budovy při narušení bezpečnosti. Tato spolupráce by měla být formalizována prostřednictvím dohody o společném postupu.

Další významnou oblastí je spolupráce s hasiči a záchrannou službou. Škola by měla vytvořit systém pravidelných návštěv odborníků z těchto složek, kteří by nejen přednášeli o své práci, ale také aktivně zapojili žáky do praktických ukázek, jako je poskytování první pomoci nebo používání hasicích přístrojů. Škola by mohla také zvážit možnost účasti zaměstnanců i žáků na školeních, která by probíhala přímo na stanici hasičů nebo záchranné služby. Tento přístup by zvýšil praktické znalosti všech zúčastněných a zároveň by posílil vztah mezi školou a těmito institucemi.

Spolupráce s místními neziskovými organizacemi a komunitními centry by mohla být dalším krokem ke zvýšení bezpečnosti školy. Tyto organizace mohou nabídnout speciální programy zaměřené na prevenci šikany, podporu duševního zdraví nebo integraci dětí z odlišného sociálního prostředí. Škola by mohla s těmito subjekty navázat dlouhodobou spoluprací a pravidelně pořádat společné akce, například workshopy, besedy nebo komunitní dny. Taková spolupráce by nejen rozšířila nabídku aktivit pro žáky, ale také přispěla k většímu zapojení rodičů a širší komunity do školního života.

Nezbytnou součástí spolupráce je také zapojení městského úřadu a dalších veřejných institucí. Škola by mohla požádat město o podporu při realizaci preventivních programů, financování bezpečnostních opatření nebo organizaci krizových cvičení.

Společná komunikace s městem by mohla zahrnovat pravidelná setkání, na nichž by se diskutovalo o bezpečnostní situaci v okolí školy, a hledaly by se možnosti zlepšení. Například by mohla být navržena úprava dopravního značení u školy, instalace dalších přechodů pro chodce nebo zajištění školní hlídky v ranních hodinách. Tím by byla posílena ochrana dětí nejen v prostorách školy, ale i v jejím bezprostředním okolí.

10 Závěrečné hodnocení a doporučení

Závěrečné hodnocení bezpečnostních opatření na základní škole představuje příležitost zhodnotit současný stav a identifikovat oblasti, které vyžadují další pozornost. Provedené analýzy ukázaly, že škola již implementovala řadu důležitých kroků ke zvýšení bezpečnosti, včetně instalace kamerového systému, pravidelných školení zaměstnanců a spolupráce s bezpečnostními složkami. Nicméně některé oblasti, jako je krizová komunikace nebo systematické zapojení rodičů do preventivních aktivit, vykazují prostor pro zlepšení. Tento závěrečný přehled je proto zaměřen na formulaci doporučení, která by mohla přispět k dalšímu zvýšení bezpečnosti a efektivity opatření.

Navrhovaná doporučení vycházejí z detailní analýzy stávajících opatření i identifikovaných slabin. Jedním z hlavních cílů by mělo být vytvoření komplexního krizového plánu, který by pokrýval všechny možné scénáře a zohledňoval potřeby jednotlivých skupin, včetně žáků, učitelů a administrativního personálu. Důraz by měl být také kladen na pravidelnou aktualizaci bezpečnostních postupů a jejich přizpůsobení aktuálním hrozbám, jako jsou kybernetické útoky nebo nově se objevující formy rizikového chování. Doporučení zahrnují jak technická opatření, tak důraz na vzdělávací a preventivní programy, které by měly být zaměřeny nejen na žáky, ale i na širší školní komunitu.

10.1 Shrnutí hlavních zjištění

Analýza bezpečnostních opatření na základní škole odhalila silné stránky i oblasti, kde je nutné věnovat větší pozornost. Výsledky ukázaly, že škola již disponuje základními technickými nástroji, jako je kamerový systém a elektronická kontrola vstupu. Tyto prvky významně přispívají k ochraně prostoru školy před neoprávněným vstupem a zajišťují dohled nad rizikovými místy. Přesto byla identifikována slabší místa, zejména v oblasti koordinace mezi jednotlivými opatřeními a jejich integrace do komplexního krizového systému. Například monitoring prostor by mohl být efektivnější při napojení na automatické varovné systémy, které by okamžitě upozorňovaly na podezřelou aktivitu.

Významnou součástí zjištění je potřeba intenzivnější spolupráce mezi školou a externími institucemi, jako jsou policie, hasiči nebo městský úřad. Ačkoli probíhají určité aktivity v rámci preventivních programů, jako jsou návštěvy policistů nebo školení první pomoci, jejich frekvence a rozsah by mohly být navýšeny. Doporučuje se vytvořit

strukturovanější plán spolupráce, který by zahrnoval pravidelné společné akce, školení a simulace krizových situací. Takové kroky by mohly posílit připravenost školy na mimořádné události a zároveň zvýšit povědomí o bezpečnosti mezi žáky, učiteli i rodiči.

Analýza ukázala také nedostatky v oblasti krizové komunikace. Současný systém sdílení informací v případě mimořádných událostí není dostatečně flexibilní a nezahrnuje moderní technologie, které by mohly výrazně zlepšit rychlost a efektivitu reakcí. Doporučuje se zavedení mobilní aplikace nebo jiného digitálního nástroje, který by umožnil okamžitou výměnu informací mezi vedením školy, zaměstnanci, rodiči a případně i bezpečnostními složkami. Tento nástroj by také mohl obsahovat interaktivní návody a krizové manuály, které by byly snadno dostupné v případě potřeby.

V neposlední řadě se ukázala jako důležitá potřeba intenzivnějšího zapojení rodičů do preventivních a osvětových aktivit školy. Aktuálně jsou rodiče informováni spíše formálně, bez dostatečné možnosti aktivní účasti na zajištění bezpečného prostředí. Doporučuje se rozšířit komunikaci s rodiči prostřednictvím pravidelných workshopů, přednášek nebo interaktivních setkání. Tím by se nejen zvýšila jejich informovanost, ale také by se vytvořil prostor pro výměnu názorů a návrhů na další zlepšení bezpečnostních opatření. Tento přístup by přispěl k posílení pocitu bezpečí a důvěry mezi školou a její komunitou.

10.2 Odpovědi na výzkumné otázky ve vztahu k závěru

Podkladem pro odpovědi na výzkumné otázky se stal výstup analýzy.

VO1: *Jaká jsou hlavní bezpečnostní rizika spojená s ochranou měkkých cílů v prostředí základní školy?*

Odpověď: Hlavní bezpečnostní rizika v prostředí základní školy zahrnují hrozby, které se týkají fyzického i kybernetického prostředí. Mezi nejvýznamnější rizika patří neoprávněný vstup cizích osob do prostor školy, což může vést k ohrožení bezpečnosti žáků i zaměstnanců. Tato hrozba je často spojena s nedostatečným monitorováním vstupních bodů nebo slabě zabezpečenými dveřmi a přístupovými systémy. Další riziko

představují krizové situace, jako jsou požáry, evakuace nebo nebezpečí spojené s únikem nebezpečných látek, kde může dojít k chaosu v případě absence jasného krizového plánu.

Kybernetické hrozby zahrnují rizika spojená s kyberšikanou mezi žáky, únikem citlivých informací nebo neoprávněným přístupem k interním systémům školy. Tyto problémy se mohou objevit zejména v případě nedostatečné ochrany digitální infrastruktury a chybějícího vzdělávání žáků i zaměstnanců v oblasti digitální bezpečnosti. Další identifikovaná rizika zahrnují šikanu, fyzické násilí mezi žáky a nedostatečné zvládnutí psychologických potřeb žáků, které mohou vyústit v problematické chování nebo dokonce ohrožení ostatních. Rizikové faktory jsou umocněny nedostatkem pravidelného školení zaměstnanců a slabou informovaností rodičů o těchto hrozbách.

VO2: *Jak efektivní jsou současná bezpečnostní opatření a kde jsou jejich slabá místa?*

Odpověď: Současná bezpečnostní opatření, jako je kamerový systém, elektronická kontrola vstupu a pravidelná školení, přinášejí určitou míru ochrany, avšak analýza ukázala, že tato opatření mají slabá místa, která je třeba řešit. Kamerový systém poskytuje dohled nad hlavními prostory, avšak jeho efektivita je omezena chybějícím napojením na automatizované varovné systémy, které by umožnily rychlejší reakci na podezřelé aktivity. Elektronická kontrola vstupu je účinná pouze tehdy, pokud jsou pravidelně aktualizovány přístupové seznamy a pokud je zajištěna fyzická přítomnost personálu při kontrolních bodech.

Školení zaměstnanců jsou často orientována pouze na teoretické informace bez praktického procvičení krizových situací. To může vést k nedostatečné připravenosti učitelů a ostatních zaměstnanců na reálné situace, jako jsou evakuace nebo zvládání agresivního chování žáků. Nedostatky byly zjištěny také v oblasti krizové komunikace, kde chybí efektivní nástroje pro rychlé šíření informací mezi všemi zúčastněnými stranami, včetně rodičů. Další slabinou je nízká úroveň spolupráce s externími institucemi, jako je policie nebo záchranná služba, což oslabuje možnost rychlé a koordinované reakce na mimořádné události.

VO3: *Jaké preventivní a reaktivní opatření mohou být zavedena ke zvýšení bezpečnosti?*

Odpověď: Pro zvýšení bezpečnosti je doporučeno zavést několik preventivních a reaktivních opatření. Mezi preventivní opatření patří modernizace technického zabezpečení školy, jako je napojení kamerového systému na automatizované varovné systémy s detekcí podezřelého chování. Elektronická kontrola vstupu by měla být rozšířena o biometrické prvky, například skenování otisků prstů nebo rozpoznávání obličeje, což by zvýšilo kontrolu nad přístupem do budovy. Preventivní programy zaměřené na vzdělávání žáků v oblasti bezpečného chování, první pomoci a prevence kyberšikany by měly být součástí výuky. Dále je třeba zintenzivnit spolupráci s rodiči prostřednictvím pravidelných workshopů a informačních kampaní.

Reaktivní opatření by měla zahrnovat zavedení mobilní aplikace pro krizovou komunikaci, která by umožnila okamžité sdílení informací mezi vedením školy, zaměstnanci, rodiči a bezpečnostními složkami. Součástí reaktivních opatření by měl být také pravidelný nácvik evakuací a dalších krizových scénářů, který by simuloval reálné situace. Doporučuje se vytvořit krizový tým složený ze zástupců jednotlivých zaměstnaneckých skupin, který by byl odpovědný za koordinaci při mimořádných událostech. Tento tým by měl být vyškolen v oblasti krizového řízení a měl by pravidelně absolvovat praktická školení. Zavedení těchto opatření by výrazně posílilo schopnost školy reagovat na krizové situace a přispělo by ke zvýšení bezpečnosti všech zúčastněných.

10.3 Doporučení pro praxi a další výzkum

Doporučení pro praxi v analyzované základní škole zahrnuje několik oblastí, které mohou zvýšit úroveň bezpečnosti a připravenosti na různé situace. V první řadě je nutné modernizovat technické vybavení školy, zejména kamerové systémy a kontrolu vstupů. Doporučuje se zavést kamery s vysokým rozlišením, které budou napojeny na inteligentní software pro analýzu pohybu a detekci neobvyklého chování. Elektronická kontrola vstupu by měla být rozšířena o multifunkční přístupové systémy, které umožní rychle identifikovat oprávněné osoby. Tyto technologie by měly být pravidelně udržovány a testovány, aby byla zajištěna jejich funkčnost. Dále se doporučuje instalace alarmových systémů a nouzových tlačítek, která umožní rychlé vyhlášení poplachu v případě potřeby.

Pro zlepšení preventivních opatření je vhodné zavést pravidelná školení pro všechny zaměstnance školy, která se zaměří na praktické zvládání krizových situací. Školení by měla zahrnovat nejen teoretické základy, ale také simulace reálných scénářů, jako jsou evakuace nebo zvládání rizikového chování. Učitelé i ostatní zaměstnanci by měli mít přístup k praktickým nástrojům, jako jsou krizové manuály nebo online kurzy, které jim umožní rychle si osvojit nové dovednosti. Kromě toho by měla být posílena komunikace s externími odborníky, jako jsou členové policie, hasičského záchranného sboru nebo zdravotnických zařízení, kteří by mohli do školení přinést své zkušenosti a praktické rady.

Doporučuje se také vytvoření systematického programu spolupráce s rodiči, který by zahrnoval pravidelné informační kampaně, workshopy a diskusní setkání. Rodiče by měli být informováni o bezpečnostních opatřeních školy a možnostech, jak sami přispět k prevenci. Kromě toho by mohli být zapojeni do simulací krizových situací, aby lépe porozuměli postupu školy a byli schopni efektivně reagovat v případě potřeby. Tento přístup by zvýšil důvěru mezi školou a rodinami a vytvořil by pevnější základ pro spolupráci při zajišťování bezpečnosti. Zároveň je důležité pravidelně sbírat zpětnou vazbu od rodičů, aby bylo možné průběžně zlepšovat zavedené procesy.

V oblasti dalšího výzkumu je nutné zaměřit se na hlubší pochopení specifik bezpečnosti v prostředí základních škol. Doporučuje se provést detailnější analýzu vlivu moderních technologií na bezpečnost a efektivitu opatření v různých typech škol. Výzkum by mohl zahrnovat srovnávací studie mezi školami, které již využívají pokročilé bezpečnostní systémy, a těmi, které spoléhají na tradiční přístupy. Další oblastí výzkumu by mohla být analýza psychologických dopadů krizových situací na žáky a učitele, což by poskytlo cenné poznatky pro vytvoření účinnějších podpůrných programů. Výzkum by měl být zaměřen také na efektivitu vzdělávacích programů zaměřených na bezpečnost, aby bylo možné identifikovat, které metody a přístupy jsou nejúčinnější pro různé věkové skupiny.

Závěr

Ochrana a zabezpečení měkkých cílů ve školách a školských zařízeních je jedním z nejdůležitějších úkolů v oblasti bezpečnosti veřejných prostor. Školy představují specifické prostředí, kde je nutné vyvážit potřebu otevřenosti a přístupnosti s nutností ochrany žáků, zaměstnanců a školního majetku. Rizika, která se v těchto zařízeních objevují, mohou být různorodá – od neoprávněného vstupu cizích osob přes fyzické a psychické násilí mezi žáky až po krizové situace, jako jsou požáry, havárie nebo útoky. Zajištění bezpečnosti v těchto zařízeních vyžaduje komplexní přístup, který kombinuje technická opatření, preventivní programy a pravidelná školení zaměstnanců.

Moderní technologie hrají zásadní roli při ochraně měkkých cílů ve školách. Instalace kamerových systémů s pokročilou analýzou pohybu, elektronické kontrolní systémy vstupů a bezpečnostní alarmy mohou výrazně zvýšit ochranu školních prostor. Tyto technologie umožňují rychle detekovat podezřelé chování a minimalizovat riziko neoprávněného přístupu. Kromě toho by měly být tyto systémy propojeny s krizovými plány a automatickými varovnými mechanismy, které zajišťují okamžitou reakci v případě mimořádné události. Nicméně technologická opatření musí být doplněna o lidský faktor – dobře proškolení zaměstnanci a jasné definované postupy pro různé situace jsou nezbytné pro efektivní zvládání krizí.

Preventivní vzdělávání a osvěta jsou důležitým pilířem při ochraně měkkých cílů ve školách. Programy zaměřené na prevenci šikany, kybernetických útoků nebo zvládání krizových situací by měly být pravidelně zařazovány do výuky. Kromě žáků by tyto aktivity měly zahrnovat také učitele, zaměstnance a rodiče, aby se vytvořil jednotný přístup k bezpečnosti. Praktická cvičení, jako jsou evakuační nácviky nebo simulace mimořádných situací, mohou výrazně přispět ke zvýšení připravenosti všech zúčastněných. Školy by měly rovněž úzce spolupracovat s odborníky na bezpečnost, jako jsou policie, hasiči nebo zdravotnické složky, kteří mohou poskytnout cenné rady a zkušenosti.

Spolupráce mezi školou a její komunitou je nezbytným předpokladem pro úspěšné zajištění bezpečnosti. Rodiče, místní úřady a další instituce by měli být aktivně zapojeni do plánování a realizace bezpečnostních opatření. Společné workshopy, diskuse a informační kampaně mohou přispět k větší informovanosti a připravenosti celé komunity. Školy by měly navázat partnerství s místními bezpečnostními složkami, které mohou nabídnout podporu při výuce, organizaci krizových cvičení a řešení konkrétních

bezpečnostních problémů. Tento kooperativní přístup zvyšuje nejen úroveň ochrany, ale také pocit důvěry mezi školou, žáky a jejich rodinami.

Budoucí výzkum a implementace nových metod jsou klíčem k neustálému zlepšování bezpečnosti ve školách. Je důležité sledovat nové trendy v technologiích, které mohou zlepšit ochranu školních prostor, a zároveň analyzovat efektivitu stávajících opatření. Výzkum by se měl zaměřit na identifikaci nejúčinnějších metod prevence a reakce na hrozby, stejně jako na psychologické aspekty spojené s bezpečností ve školách. Navíc je třeba věnovat pozornost vývoji vzdělávacích programů, které by lépe připravily žáky a zaměstnance na různé typy krizí. Prostřednictvím těchto kroků mohou školy nejen zajistit vyšší úroveň bezpečnosti, ale také vytvořit prostředí, kde se žáci mohou cítit chráněni a podporováni ve svém vzdělávacím procesu.

Cíl práce byl splněn prostřednictvím detailní analýzy současného stavu ochrany měkkých cílů na Základní škole v Hluboké nad Vltavou a následného návrhu konkrétních opatření ke zvýšení bezpečnosti. Práce se nejprve zaměřila na identifikaci hlavních rizikových faktorů spojených s bezpečností v prostředí školy. Byla provedena analýza fyzických, technických i organizačních aspektů, které ovlivňují úroveň ochrany školy. Tato analýza zahrnovala zhodnocení současného zabezpečení vstupů do budovy, využití kamerových systémů, pravidelné školení zaměstnanců a preventivních programů pro žáky.

Dále byla věnována pozornost identifikaci slabin ve stávajících bezpečnostních opatřeních. Zjištěno bylo například, že ačkoli škola využívá kamerové systémy a elektronickou kontrolu vstupu, tyto prvky nejsou dostatečně integrovány s krizovým plánem a nevyužívají pokročilé technologie, jako je automatická detekce podezřelého chování. Rovněž byly identifikovány mezery v krizové komunikaci mezi školou, rodiči a bezpečnostními složkami. Nedostatky byly zjištěny i v oblasti spolupráce s externími institucemi, která by mohla výrazně přispět ke zlepšení připravenosti na mimořádné situace.

Na základě provedené analýzy byla navržena konkrétní opatření, která reflektují potřeby a možnosti školy. Mezi doporučená opatření patří modernizace technického vybavení, včetně kamerového systému s pokročilou analýzou pohybu a napojení na varovné systémy. Navrženo bylo také zlepšení krizové komunikace prostřednictvím mobilních aplikací a pravidelných informačních kampaní zaměřených na rodiče. Kromě

toho byla doporučena intenzivnější spolupráce s policií, hasiči a dalšími odborníky na bezpečnost, kteří mohou poskytnout nejen podporu při vzdělávání, ale také cenné zkušenosti při tvorbě krizového plánu.

Práce splnila svůj cíl nejen prostřednictvím detailní analýzy problémů spojených s ochranou měkkých cílů, ale také díky návrhu konkrétních opatření, která mohou být snadno implementována v prostředí školy. Tyto návrhy byly koncipovány s ohledem na efektivitu, dostupné zdroje a aktuální legislativní požadavky, což poskytuje škole praktický a udržitelný návod pro zlepšení bezpečnostních standardů.

Přínos práce spočívá v komplexním zhodnocení problematiky ochrany měkkých cílů na příkladu konkrétní školy, což umožňuje identifikovat silné a slabé stránky současného systému bezpečnostních opatření. Návrhy opatření jsou prakticky využitelné a reflektují specifické potřeby Základní školy v Hluboké nad Vltavou, čímž poskytují nejen teoretický rámec, ale i konkrétní nástroje ke zvýšení bezpečnosti. Práce zároveň nabízí modelový přístup, který může být inspirací i pro další školy a školská zařízení, jež čelí podobným rizikům. Díky důrazu na moderní technologie, spolupráci s rodiči a externími institucemi a na systematické vzdělávání zaměstnanců i žáků práce přispívá k vytvoření bezpečnějšího a odolnějšího prostředí pro vzdělávání a zároveň zdůrazňuje nutnost prevence a připravenosti na krizové situace.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ANTUŠÁK, E. a VILÁŠEK, J. *Základy teorie krizového managementu*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016, 130 s. ISBN 978-80-246-3443-2
2. APELTAUER, T., DUFEK, Z., VANGELI, B., et al. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019, 171 s. ISBN 978-80-7502-427-5.
3. BALABÁN, M. a STEJSKAL, L. *Kapitoly o bezpečnosti*. 2., změn a dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010, 484 s. ISBN 978-80-246-1863-0.
4. BÁRTA, M., KOVÁŘ, M. a FOLTÝN, O., ed. *Na rozhraní: krize a proměny současného světa*. V Praze: Vyšehrad, 2016, 348 s. ISBN 978-80-7429-357-3.
5. ČERNÁ, L. a KUBÍKOVÁ, Z. *Zdravý životní styl ve školách z pohledu bezpečnosti: textová opora k semináři*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 47 s. ISBN 978-80-210-5548-3.
6. DANDOVÁ, E. *Bezpečnost a ochrana zdraví dětí ve školách*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, 171 s. Řízení školy. ISBN 978-80-7357-373-7.
7. DANČÁK, B. a ŠIMÍČEK, V. (eds.) *Bezpečnost České republiky. Právní aspekty situace po 11. září 2001*. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2002, 287 s. ISBN 80-210-3009-7.
8. EICHLER, J. *Terorismus a války v době globalizace*. 2., dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010, 398 s. ISBN 978-80-246-1790-9.
9. HOBSBAWM, E. J. *Globalizace, demokracie a terorismus*. Praha: Academia, 2009. XXI. století, 134 s. ISBN 978-80-200-1725-3.
10. HOLCR, K. a kolektiv. *Kriminologie*. Praha: Leges. Student (Leges), 2009, 190 s. ISBN 978-80-87212-23-3.
11. HRINKO, M. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020, 360 s. ISBN 978-80-7380-793-1.
12. HRINKO, M. *Bezpečnostní hrozby a veřejný pořádek*. V Praze: Vysoká škola CEVRO Institut, 2021, 265 s. ISBN 978-8087125-34-2.
13. KAMENÍK, J. a kol. *Komerční bezpečnost. Soukromá bezpečnostní činnost detektivních a bezpečnostních agentur*. Praha: ASPI, a. s., 2007, 338 s. ISBN: 978-80-7357-309-6.
14. KAPLAN, J., LÖÖW, H. a MALKKI, L. *Lone Wolf and Autonomous Cell Terrorism*. Routledge, 2017, 266 s. ISBN 9781138058811.

15. KOVÁRNÍK, L. *Mimoresortní bezpečnostní služby*. Praha: Policejní akademie ČR, 2008. 171 s. ISBN 978-80-7251-277-5.
16. MAKARIUSOVÁ, R. *Globální terorismus a radikální hnutí*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019, 215 s. ISBN 978-80-7380-777-1.
17. MCNAB, CH. *Jak přežít cokoli a kdekoli: příručka pro přežití za každých podmínek a v jakémkoli prostředí*. Praha: Grada, 2010, 320 s. ISBN 978-80-247-3116-2.
18. MARÁDOVÁ, E. *Ochrana dětí v každodenní práci školy*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007, 36 s. ISBN 978-80-86991-33-7.
19. PADRNOS, J. *Sociální potřeba koncepčního vzdělávání k ochraně člověka za mimořádných událostí*. 1.vyd. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, s.r.o., 2011, 260 s. ISBN 978-80-86775-25-8.
20. ROMANĚNKO, J. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci ve školské praxi*. 1. vyd. Karviná: Paris, 2006, 316 s. ISBN 80-903817-0-7.
21. SAK, P. *Úvod do teorie bezpečnosti: nekonvenční pohledy na minulost, přítomnost a budoucnost lidstva*. Praha: Petrklíč, 2018, 271 s. ISBN 978-80-7229-652-1.
22. SVATOŠ, R. *Prevence kriminality*. 2 akt. vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2016, 132 s. ISBN 978-80-7556-009-4.
23. WAISOVÁ, Š. *Současné otázky mezinárodní bezpečnosti*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, 154 s. ISBN 978-80-7380-194-6.

Elektronické zdroje

1. ASTOR, R., GUERRA, N., VAN ACKER, R. *How can we improve school safety research?* Educational researcher, 2010, 39.1: 69-78. [cit. 2025-01-12]. Dostupné z WWW:<https://www.researchgate.net/publication/235667202_How_Can_We_Improve_School_Safety_Research>.
3. EVROPSKÁ UNIE [online]. *Evropská strategie pro boj proti terorismu* [cit. 2025-10-03]. Dostupné z WWW:<<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/%2014469%202005%20REV%204/CS/pdf>>.
2. GLEW, Gwen M., et al. *Bullying and school safety*. The Journal of pediatrics, 2008, 152.1: 123-128. [cit. 2025-01-10]. Dostupné z WWW:<https://researchgate.net/publication/5694094_Bullying_and_School_Safety>.
3. KARLOS, V., et al. *Review on soft target/public space protection guidance*. doi, 2018, 10: 553545. [cit. 2025-01-14]. Dostupné z

WWW:<https://researchgate.net/publication/328419277_Review_on_soft_targetpublic_space_protection_guidance>.

4. KUDLÁK, A., ZEMAN, T., URBAN, R., *Approaches to Soft Targets Protection in the Czech Republic: A Comparison with European Union Guidelines*. In: Trends and Future Directions in Security and Emergency Management. Cham: Springer International Publishing, 2022, p. 145-158. [cit. 2025-01-17]. Dostupné z WWW:<https://magnanimitas.cz/ADALTA/1302/papers/A_zeman.pdf>.

5. LACOE, J. R. *Unequally safe: The race gap in school safety*. Youth violence and juvenile justice, 2015, 13.2: 143-168. [cit. 2025-01-19]. Dostupné z WWW:<https://researchgate.net/publication/274979931_Unequally_Safe_The_Race_Gap_in_School_Safety>.

6. PERUMEAN-CHANEY, S., SUTTON, L. *Students and perceived school safety: The impact of school security measures*. American Journal of Criminal Justice, 2013, 38: 570-588. [cit. 2025-02-07], Dostupné z WWW:<https://researchgate.net/publication/257769985_Students_and_Perceived_School_Safety_The_Impact_of_School_Security_Measures>.

7. SCHMID, A. *Layers of preventive measures for soft target protection against terrorist attacks*. International Centre for Counterterrorism (ICCT), 2020. [cit. 2025-02-06], Dostupné z WWW:<<https://icct.nl/handbook-terrorism-prevention-and-preparedness>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 190.

2. ČESKO. Zákon č. 262 ze dne 21. dubna 2006 zákoník práce In *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 84.

3. ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 133 ze dne 17. prosince 1985 České národní rady o požární ochraně In *Sbírka zákonů České republiky*. 1985, částka 34.

4. ČESKO. Zákon č. 258 ze dne 14 července 2000 o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 74.

5. ČESKO. Zákon č. 110 ze dne 12. března 2019 o zpracování osobních údajů In *Sbírka zákonů České republiky*. 2019, částka 47.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<u>Obrázek 1 Areál Základní školy v Hluboké nad Vltavou</u>	<u>37</u>
---	-----------

